Europees Parlement
2019-2024

Zittingsdocument

A9-0095/2023

29.3.2023

VERSLAG

over de geleerde lessen van de Pandora Papers en andere onthullingen (2022/2080(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Niels Fuglsang

PR_INI

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 23

ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING 25

ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN 33

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE 42

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE 43

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de geleerde lessen van de Pandora Papers en andere onthullingen (2022/2080(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer van 26 januari 2021 getiteld “Uitwisseling van fiscale inlichtingen in de EU: de basis is solide, de uitvoering suboptimaal”,

– gezien het jaarverslag van de Europese Rekenkamer van 27 oktober 2022, getiteld “Jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2021”,

– gezien het besluit van de Europese Ombudsman van 16 mei 2022 over de wijze waarop de Europese Commissie omgaat met “draaideurconstructies” van haar personeelsleden (zaak OI/1/2021/KR),

– gezien zijn resolutie van 9 maart 2022 met voorstellen aan de Commissie inzake burgerschaps- en verblijfsregelingen voor investeerders[1];

– gezien het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer van 28 juni 2021 getiteld “De EU-inspanningen ter bestrijding van witwassen in de bankensector zijn gefragmenteerd en de uitvoering ervan is ontoereikend”,

– gezien zijn resolutie van 10 juli 2020 over een alomvattend EU-beleid voor de preventie van witwassen en financieren van terrorisme - Actieplan van de Commissie en andere recente ontwikkelingen[2],

– gezien zijn resolutie van 21 januari 2021 over de herziening van de EU-lijst van belastingparadijzen[3],

– gezien zijn resolutie van 16 september 2021 over de tenuitvoerlegging van de EU-vereisten voor de uitwisseling van belastinginformatie: voortgang, geleerde lessen en te nemen hindernissen[4],

– gezien zijn resolutie van 7 oktober 2021 over de hervorming van het EU-beleid inzake schadelijke belastingpraktijken (met inbegrip van de hervorming van de Groep gedragscode)[5],

– gezien zijn resolutie van 21 oktober 2021 over de Pandora Papers: gevolgen voor de inspanningen ter bestrijding van witwaspraktijken, belastingontwijking en

---

[1] PB C 347 van 9.9.2022, blz. 97.
[2] PB C 371 van 15.9.2021, blz. 92.
[3] PB C 456 van 10.11.2021, blz. 177.
[4] PB C 117 van 11.3.2022, blz. 120.
[5] PB C 132 van 24.3.2022, blz. 167.

belastingontduiking[6],

– gezien zijn resolutie van 16 januari 2020 over instellingen en organen in de economische en monetaire unie: belangenconflicten na uitdiensttreding bij de overheid voorkomen[7],

– gezien artikel 54 van zijn Reglement,

– gezien de adviezen van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,

– gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A9-0095/2023),

A. overwegende dat de Pandora Papers, waarvan de publicatie - door het Internationaal Consortium van onderzoeksjournalisten - op 3 oktober 2021 begon, een grootschalig datalek vormden, en documenteerden wie de uiteindelijk begunstigden zijn van in rechtsgebieden met geheimhoudingsplicht gevestigde vennootschapsrechtelijke entiteiten;

B. overwegende dat 2,94 terabytes aan gegevens waren gelekt aan het Internationaal Consortium van onderzoeksjournalisten (ICIJ), en gedeeld met mediapartners in de hele wereld; overwegende dat enkele dossiers dateren van de jaren zeventig, maar dat de meeste dossiers die door het consortium zijn bekeken in de periode tussen 1996 en 2020 zijn samengesteld; overwegende dat het nieuwe datalek naar verluidt betrekking heeft op meer dan 330 politieke figuren en overheidsdienaren uit bijna 100 landen, onder wie 35 huidige of voormalige staatshoofden en regeringsleiders;

C. overwegende dat de Pandora Papers lieten zien hoe rijke individuen, onder wie politiek geëxponeerde personen, criminelen, overheidsdienaren en beroemdheden, door tussenpersonen, bijvoorbeeld banken, accountants en advocatenkantoren, geholpen worden bij het in rechtsgebieden met geheimhoudingsplicht of belastingparadijzen opzetten van complexe vennootschapsrechtelijke structuren, en daarbij nauw geholpen worden door professionele offshoredienstverleners, teneinde hun inkomen en vermogen te onttrekken aan belastingen, sancties en andere wettelijke verplichtingen en teneinde het witwassen van geld en terrorismefinanciering mogelijk te maken;

D. overwegende dat in de Pandora Papers - helaas - ook een aantal hooggeplaatste EU-besluitvormers zijn genoemd;

E. overwegende dat de in de Pandora Papers onthulde activiteiten betrekking hebben op het misbruik van brievenbusfirma's, stichtingen en trusts voor de volgende doeleinden: het anoniem kopen van vastgoed en luxe goederen, het doen van investeringen en het overboeken van geld tussen bankrekeningen voor illegale doeleinden, het ontwijken van belastingen en het plegen van financiële misdrijven, waaronder het witwassen van geld en het financieren van terrorisme;

F. overwegende dat de Pandora Papers het meest recente grote datalek zijn dat de

[6] PB C 184 van 5.5.2022, blz. 141.
[7] PB C 270 van 7.7.2021, blz. 113.

machinaties van de offshore financiële wereld blootlegt, na de Lux Leaks in 2014, de Swiss Leaks in 2015, de Panama Papers in 2016, de Paradise Papers in 2017, de Mauritius Leaks in 2019, de Luanda Leaks en de FinCEN Files in 2020, en de Lux Letters in 2021;

G. overwegende dat volgens onderzoek[8] het financiële vermogen in belastingparadijzen in 2017 7 900 miljard EUR bedroeg; overwegende dat dit bedrag overeenkomt met 8 % van het mondiale bruto binnenlands product; overwegende dat dit resulteert in een wereldwijde derving van belastinginkomsten van ongeveer 155 miljard EUR per jaar;

H. overwegende dat uit de Panama Papers en de Swiss Leaks blijkt dat 0,01 % van de meest vermogende individuen ongeveer 50 % van hun vermogens in belastingparadijzen hebben ondergebracht, en zij ongeveer 25 % van hun belastingverplichting ontduiken door activa en inkomsten uit beleggingen in het buitenland te verbergen, waardoor belastingontduiking ook een kwestie van ongelijkheid wordt[9];

I. overwegende dat de in de Pandora Papers beschreven praktijken de sociale en economische ongelijkheid in onze samenlevingen nog vergroten en het vertrouwen van de burgers in de rechtsstaat en in ons economisch en democratisch systeem zwaar aantasten; overwegende dat het bevorderen van sociale en economische rechtvaardigheid des te belangrijker is in de crisis waarmee de EU momenteel wordt geconfronteerd als gevolg van de aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de daaruit voortvloeiende crisis in verband met de kosten van levensonderhoud;

J. overwegende dat belastingmisdrijven volgens het EU-recht en de internationale normen een basisdelict vormen voor het witwassen van geld; overwegende dat de in de Pandora Papers gerapporteerde activiteiten niet allemaal illegaal of crimineel zijn, maar mogelijkerwijs neerkomen op belastingontwijking en misbruik van het bedrijfsgeheim;

K. overwegende dat de ondertekenaars van de actieagenda van Addis Abeba, het document dat het resultaat is van de derde internationale conferentie over ontwikkelingsfinanciering, zich ertoe verbonden hebben de efficiëntie van hun belastingheffing te verbeteren door middel van modernere, progressieve belastingstelsels en doeltreffendere belastinginning, en de internationale samenwerking op het gebied van belastingen te verdiepen;

L. overwegende dat de vennootschapsbelasting in ontwikkelingslanden een belangrijker aandeel aan de belastinginkomsten en het bruto binnenlands product levert dan in rijke landen[10]; overwegende dat de verliezen als gevolg van ontwijking van vennootschapsbelasting naar schatting 6 % tot 13 % van de totale belastinginkomsten in

---

[8] Gabriel Zucman, *The Hidden Wealth of Nations: the scourge of tax havens*, University of Chicago Press, Chicago, 2015; https://www.taxobservatory.eu/publication/european-tax-evasion-in-the-light-of-the-pandora-papers.

[9] Alstadsæter, A., Johannesen, N., and Zucman, G., "Tax evasion and inequality", *American Economic Review*, Vol. 109, No 6, 2019, pp. 2073-2103.

[10] "Corporate tax remains a key revenue source, despite falling rates worldwide", https://www.oecd.org/tax/corporate-tax-remains-a-key-revenue-source-despite-falling-rates-worldwide.htm.

ontwikkelingslanden bedragen, tegenover 2 % tot 3 % in de lidstaten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)[11];

M. overwegende dat er in het inclusief kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20 in oktober 2021 een tweepijleroplossing is overeengekomen om de problemen op het gebied van belastingen aan te pakken die voortvloeien uit de digitalisering van de economie; overwegende dat enkele ontwikkelingslanden (bijv. Kenia en Nigeria) niettemin hun bezorgdheid over deze wereldwijde overeenkomst inzake vennootschapsbelastingen hebben uitgedrukt, of zelfs hun steun eraan hebben onthouden;

N. overwegende dat de waarde van de illegale geldstromen in Afrika volgens het "Tax Transparency in Africa 2022: Africa Initiative Progress Report" naar schatting 50 tot 80 miljard USD (48 tot 77 miljard EUR) per jaar bedraagt;

O. overwegende dat de Afrikagroep van de Verenigde Naties heeft gepleit voor een VN-verdrag inzake belastingen als belangrijk middel om illegale geldstromen aan te pakken; overwegende dat het panel op hoog niveau inzake internationale financiële verantwoording, transparantie en integriteit voor het verwezenlijken van de Agenda 2030 (FACTI-panel) in februari 2021 eveneens een voorstel voor een VN-belastingverdrag in zijn eindverslag heeft opgenomen als belangrijke aanbeveling;

P. overwegende dat de Commissie en de Raad niet volledig gehoor hebben gegeven aan de aanbevelingen van het Parlement naar aanleiding van de Pandora Papers in zijn resolutie van 21 oktober 2021 over de Pandora Papers: gevolgen voor de inspanningen ter bestrijding van witwaspraktijken, belastingontwijking en belastingontduiking;

Q. overwegende dat er weinig Europese wetgevingsinitiatieven zijn genomen voor het aanpakken van schadelijke belastingpraktijken die vermogende particulieren of particuleren met luxegoederen aantrekken;

R. overwegende dat er, ondanks een decennium aan belastingschandalen en wetgevingshervormingen in de EU, wereldwijd onvoldoende vooruitgang is geboekt om geheimhouding van vermogen door bedrijven en offshore belastingontduiking en -ontwijking aan banden te leggen, zoals de Pandora Papers hebben aangetoond; overwegende dat het gebrek aan transparantie, onder meer doordat internationaal te weinig inlichtingen worden uitgewisseld, een belangrijke onderliggende oorzaak is van belastinggerelateerde illegale geldstromen;

S. overwegende dat de in oktober 2021 in het inclusief kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20 overeengekomen tweepijleroplossing bedoeld is om de problemen op het gebied van belastingen aan te pakken die voortvloeien uit de digitalisering van de economie; overwegende dat ontwikkelingslanden, alsook het Afrikaans Forum voor belastingadministratie, kritiek hebben geuit op deze oplossing, omdat die hun belangen volledig negeert en de

[11] Verslag van de United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) getiteld "Tackling Illicit Financial Flows for Sustainable Development in Africa", 2020, blz. 21: https://unctad.org/system/files/official-document/aldcafrica2020_en.pdf.

specifieke achterpoortjes die de heffingsbevoegdheden van Afrikaanse landen beperken, onvoldoende sluit;

Algemene overwegingen

1. erkent dat journalisten en klokkenluiders een belangrijke rol spelen bij het onderzoeken en aan het licht brengen van mogelijke schendingen van de belastingwetgeving, alsook van corruptie, georganiseerde criminaliteit en witwaspraktijken; acht het noodzakelijk de vertrouwelijkheid van de bronnen van onderzoeksjournalisten, met inbegrip van klokkenluiders, alomvattender te beschermen; is ingenomen met het feit dat onderzoeksjournalisten een complex systeem van belastingparadijzen, brievenbusmaatschappijen en offshore-rekeningen met belangrijke publieke personen als uiteindelijk begunstigden aan het licht hebben gebracht;

2. benadrukt het belang van het verdedigen van de vrijheid van journalisten om verslag uit te brengen over kwesties van openbaar belang zonder te hoeven vrezen voor een dure rechtszaak, ook wanneer zij vertrouwelijke, geheime of voor beperkte verspreiding bestemde documenten, datasets of ander materiaal, ongeacht de oorsprong ervan, in handen krijgen;

3. is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een richtlijn tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures[12], ook wel bekend als de anti-SLAPP-richtlijn (SLAPP staat voor "strategic lawsuits against public participation"); wijst erop dat SLAPP's een enorme financiële en psychologische belasting voor het werk van journalisten en mediawerkers vormen, en daardoor een afschrikkend effect hebben en tot zelfcensuur leiden; is van mening dat een krachtige anti-SLAPP-richtlijn van de EU duidelijke bepalingen moet bevatten inzake mechanismen voor vroegtijdige seponering van ongegronde vorderingen alsook doeltreffende sancties tegen personen die SLAPP's aanhangig maken, met inbegrip van financiële sancties; benadrukt dat een kader ter bestrijding van SLAPP's niet doeltreffend kan zijn zonder gecoördineerde aanvullende maatregelen op nationaal niveau; dringt er bij de lidstaten op aan om anti-SLAPP-wetgeving vast te stellen om rechtszaken tegen publieke participatie in eigen land aan te pakken;

4. wijst erop dat onderzoeksjournalisten en mediawerkers vaak onder zeer grote financiële druk staan en dat het voor hen vaak buitengewoon moeilijk is om financiële middelen te vergaren voor onderzoek naar fiscale misdrijven, corruptie of georganiseerde misdaad; verzoekt de Commissie om na te denken over aanvullende manieren om ervoor te zorgen dat de mediasector meer financiële middelen ter beschikking krijgt, en in dat kader de oprichting van een specifiek permanent fonds voor onderzoeksjournalistiek te overwegen;

5. vestigt de aandacht op de talrijke gevallen van spywaregebruik tegen journalisten in de EU die onlangs aan het licht zijn gekomen, en geeft aan dat dit een zeer verontrustend

[12] Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2022 tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") (COM(2022)0177).

verschijnsel is;

6. spreekt zijn afschuw uit over het feit dat er journalisten zijn vermoord vanwege hun journalistieke onthullingen, waaronder Peter R. de Vries, Daphne Caruana Galizia en Ján Kuciak; benadrukt dat onafhankelijke journalisten en mediawerkers kwetsbaar blijven voor bedreigingen en aanvallen als er niet voorzien wordt in een krachtig Europees wetgevingskader om hen te beschermen; is ingenomen met Aanbeveling (EU) 2021/1534 van de Commissie van 16 september 2021 over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[13]; wijst er echter op dat deze aanbeveling slechts een eerste aanzet mag zijn, en dringt erop aan dat er op korte termijn stappen worden gezet om bindende maatregelen vast te stellen om de bescherming van journalisten en mediawerkers in de hele EU te waarborgen;

7. neemt er nota van dat Zwitserland zijn federale wet op banken en spaarbanken wat het het bankgeheim betreft heeft herzien in het kader van de aanneming van de gemeenschappelijke rapportagestandaard (CRS) voor de uitwisseling van informatie over financiële rekeningen; betreurt echter dat bankgeheim blijft bestaan voor informatie die niet onder de CRS valt; vindt het zorgwekkend dat de regels inzake het bankgeheim in Zwitserland nog steeds van toepassing zijn op rechtsgebieden die niet deelnemen aan de CRS en op Zwitserse onderdanen, met inbegrip van Zwitserse journalisten, hetgeen verklaart waarom Zwitserse journalisten aanvankelijk geen verslag mochten uitbrengen over de Pandora Papers of deel mochten uitmaken van het onderzoeksconsortium; verwelkomt een toekomstige hervorming van artikel 47 van de Zwitserse federale wet op banken en spaarbanken, teneinde de persvrijheid naar behoren te waarborgen;

8. betreurt het feit dat 24 lidstaten de omzetting van de klokkenluidersrichtlijn[14] niet binnen de deadline hebben gerealiseerd en meegedeeld; is ingenomen met het feit dat de Commissie tegen ten minste 19 lidstaten inbreukprocedures heeft ingeleid wegens niet-omzetting van de richtlijn; wijst erop dat het van cruciaal belang is dat de bestaande regels geïmplementeerd en toegepast worden; betreurt het uitgebreide gebruik van geheimhoudingsovereenkomsten voor werknemers in de bedrijfssector zonder correct juridisch advies; verzoekt de lidstaten die dit nog niet hebben gedaan de richtlijn zo snel mogelijk in hun nationale wetgeving om te zetten; verzoekt de Commissie gebruik te maken van alle haar ter beschikking staande instrumenten om de niet-omzetting van deze richtlijn door de lidstaten aan te pakken;

9. kijkt uit naar het verslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van de klokkenluidersrichtlijn van de EU van 2019, dat in december 2023 moet worden gepubliceerd; verzoekt de Commissie in voorkomend geval belanghebbenden te raadplegen over het verbeteren van de richtlijn;

10. benadrukt het feit dat illegale geldstromen een onderwerp zijn voor mondiale governance; vraagt de EU dringend om politiek wilskrachtig en vastberaden op te

---

[13] PB L 331 van 20.9.2021, blz. 8.

[14] Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

treden tegen belastingontwijking en -ontduiking voor het beschermen van de interne markt, in overeenstemming met het beginsel van beleidssamenhang in de ontwikkelingssamenwerking zoals vastgelegd in artikel 208 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

11. benadrukt het feit dat de activiteiten die de Pandora Papers aan het licht hebben gebracht, bijzonder zware gevolgen voor de budgettaire ruimte en de overheidsuitgaven van ontwikkelingslanden hebben, en de rechtsstaat en het vertrouwen in het wereldwijde financiële stelsel ondermijnen doordat ze de kosten van het levensonderhoud in ontwikkelingslanden over de hele wereld doen stijgen; benadrukt dat er moet worden samengewerkt via mondiale internationale fora;

12. wijst in het bijzonder op de internationale toezegging om het aantal illegale geldstromen tegen 2030 aanzienlijk te verminderen, zoals beschreven in de actieagenda van Addis Abeba en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling; merkt op dat het gebruik van bestaande officiële ontwikkelingsfondsen om particuliere investeringen te subsidiëren ten koste kan gaan van de doeltreffendheid ervan als het gaat om de uitvoering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen;

13. vestigt de aandacht op de verschillende internationale initiatieven om met het oog op de naleving van de belastingwetgeving automatisch inlichtingen uit te wisselen, op de gezamenlijke rapportagestandaard van de OESO voor de automatische rapportage van informatie over offshore financiële rekeningen van niet-ingezetenen in het rechtsgebied waar zij resideren, en op de werkzaamheden van het netwerk van de Joint International Taskforce on Shared Intelligence and Collaboration van de OESO, waar momenteel 19 EU-lidstaten aan participeren;

14. benadrukt dat belastingtransparantie en informatie-uitwisseling van cruciaal belang zijn om illegale geldstromen in te dijken en meer binnenlandse middelen te mobiliseren, met name om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en de Agenda 2063 van de Afrikaanse Unie te verwezenlijken, zeker in de huidige context van toenemende schulden, de impact van de COVID-19-pandemie en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor Afrikaanse economieën;

15. verzoekt de EU om ontwikkelingslanden te steunen in de strijd tegen illegale geldstromen en belastingontduiking door bedrijven uit de EU en multinationals, en te garanderen dat belastingen daar worden betaald waar de reële economische waarde en winsten worden gecreëerd, om zo een einde te maken aan grondslaguitholling en winstverschuiving;

16. benadrukt dat de Afrikagroep van de Verenigde Naties in 2019 voor een VN-verdrag inzake belastingen heeft gepleit om illegale geldstromen te kunnen aanpakken; is van mening dat een wereldwijd intergouvernementeel orgaan onder toezicht van de VN dat als taak heeft alle aspecten in verband met illegale geldstromen aan te pakken, kan helpen om alle ontwikkelingslanden bij het besluitvormingsproces over belastingkwesties te betrekken en een doeltreffend middel kan zijn in de strijd tegen belastingontduiking, valse facturering, winstverschuiving en alle vormen van illegale commerciële en fiscale activiteiten op mondiaal niveau;

17. roept de EU op om haar steun te verlenen aan een VN-kaderverdrag inzake belastingen

en zo de internationale samenwerking en governance op het gebied van belastingen en handelsgerelateerde illegale geldstromen te verdiepen; benadrukt dat de besluitvorming daaromtrent transparant en inclusief moet zijn, zodat alle landen op gelijke voet kunnen onderhandelen.

18. herinnert eraan dat belastingontduiking ertoe leidt dat de belastingdruk van grotere naar kleinere en middelgrote bedrijven verschuift en via de inkomstenbelasting en de belasting op de toegevoegde waarde ook op de consumptie weegt, wat bijzonder problematisch is voor de minst ontwikkelde landen, waar middelgrote, kleine en micro-ondernemingen en informele handelaars goed zijn voor het gros van de economische activiteit, en die zijn gevoeliger voor aanzienlijk lagere inkomsten en onzekerheid; attendeert erop dat de enorme financiële verliezen als gevolg van belastingontduiking voor ontwikkelingslanden één van de belangrijkste oorzaken zijn van de toenemende schuldenlast waar een groot deel van hen mee kampt;

19. betreurt het feit dat een aantal belangrijke besluitvormers op het niveau van de EU in de Pandora Papers en recente media-onderzoeken wordt genoemd, waarbij zij ervan worden beschuldigd illegaal verkregen eigendommen te bezitten, belangen te hebben in bedrijven die fossiele brandstoffen produceren, en activa te hebben gestald in belastingparadijzen; wijst er daarnaast op dat ook politieke leiders uit ontwikkelingslanden die sterk afhankelijk zijn van hulp van de Europese Unie, in de Pandora Papers opduiken;

20. is van oordeel dat, omdat in het Verdrag betreffende werking van de Europese Unie wordt bepaald dat voor de besluitvorming inzake belastingen in de EU eenparigheid geldt, belangrijke besluitvormers die van illegale praktijken worden beschuldigd mogelijkerwijs veel meer macht hebben om wetgeving ter bestrijding van belastingontduiking tegen te houden of de doeltreffendheid ervan te beïnvloeden;

21. merkt op dat ministers en wetgevers de fundamentele plicht hebben de wet volledig na te leven en te allen tijde in overeenstemming met de geest van de wet te handelen; wijst erop dat als dit niet het geval is, het vertrouwen van de burgers in de regering, het fundament van elke staat, wordt ondermijnd; wijst erop dat ook de familieleden van politiek prominente personen betrokken kunnen zijn bij gevallen van fraude en belastingontduiking, en daarom worden onderworpen aan wetgeving ter bestrijding van witwaspraktijken en terrorismefinanciering;

22. onderstreept dat het belangrijk is hoge normen te hanteren voor de integriteit, eerlijkheid en verantwoordelijkheid van overheidsdienaren in de EU en in de lidstaten, en daarbij dienstethos en persoonlijke integriteit te bevorderen; herinnert aan de verplichting voor de leden van het Europees Parlement om “financiële belangen die van invloed kunnen zijn op de uitoefening van hun taken” te melden;

23. verzoekt de lidstaten er zorg voor te dragen dat zij over maatregelen en systemen met voldoende personele en financiële middelen beschikken die overheidsdienaren ertoe verplichten melding te maken van alle relevante externe activiteiten, werkzaamheden in loondienst, investeringen, activa en substantiële giften of voordelen die aanleiding zouden kunnen geven tot een belangenconflict met betrekking tot hun taken als overheidsdienaren; geeft aan dat het belangrijk is te beschikken over systemen om deze

informatie te melden en te verifiëren, en eventuele belangenconflicten op onafhankelijke wijze te beoordelen, alsmede ontmoedigende sancties op te leggen in gevallen waarin de openbaarmakingsverplichtingen niet in acht worden genomen;

24. neemt nota van artikel 12 van Verordening nr. 31 (EEG)[15], dat overheidsdienaren in de EU verbiedt enige handeling of gedraging te verrichten die afbreuk zou kunnen doen aan hun positie;

De rol van tussenpersonen bij het faciliteren van belastingontduiking en -ontwijking

25. geeft aan dat de zogenaamde "grote vier" accountantsorganisaties - PwC, EY, Deloitte en KPMG - volgens een onderzoek uit 2018 87 % van de mondiale markt voor belastingadviesdiensten in handen hadden[16]; wijst op het gevaar dat zo'n *de facto* oligopolie met zich mee kan brengen voor zowel de consultancymarkt zelf als vanwege de invloed die lobbyisten van deze bedrijven kunnen uitoefenen op de belastingwetgeving; verzoekt de Commissie een studie uit te voeren naar de markt voor belastingadvies om over actuele informatie te beschikken over het marktaandeel van de grote accountantsorganisaties;

26. betreurt het feit dat, zoals uit de Pandora Papers is gebleken[17], PwC (samen met andere grote accountantskantoren) een centrale rol speelde bij het helpen van Russische oligarchen met hun investeringen in het Westen via zijn netwerk van offshorebrievenbusfirma's[18]; benadrukt dat dit soort netwerken de toepassing van de sancties van de EU tegen Russen zou kunnen belemmeren; betreurt dat, ook na de publicatie van de Pandora Papers en de instelling van sancties door de EU tegen Russische oligarchen, geen zichtbare onderzoeken plaatsvinden naar de sector "tussenpersonen" in de EU; verzoekt de autoriteiten in de lidstaten onderzoeken in te stellen tegen alle eventueel door deze firma's begane inbreuken op de regelgeving;

27. wijst erop dat, in het licht van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne en zijn hybride acties tegen EU-lidstaten, onderzoek naar de bezittingen en investeringen van Russische oligarchen een topprioriteit moet zijn, gezien het strategische belang ervan voor de veiligheid van de EU;

28. stelt vast dat uit onderzoek[19] blijkt dat mondiale ondernemingen voor professionele dienstverlening als "career hubs" fungeren, en dat bijna zeven op de tien (68 %) van alle beroepsuitoefenaren op het gebied van "transfer pricing" in multinationale ondernemingen daarvóór in een mondiale onderneming voor professionele dienstverlening werkten; verzoekt de Commissie informatie te verstrekken over "revolving doors" tussen ondernemingen voor professionele dienstverlening en de indienstneming van medewerkers van belastingdiensten bij dergelijke firma's; verzoekt

---

[15] Verordening nr. 31 (EEG), 11 (EGA), tot vaststelling van het Statuut van de ambtenaren en de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB 45 van 14.6.1962, blz. 1385).
[16] "Global tax advisory revenues top $20bn", Accountancy Daily, 28 januari 2019.
[17] 'The oligarch's accountants:"The oligarch's accountants: How PwC helped a Russia steel baron grow his offshore empire", International Consortium van onderzoeksjournalisten, Pandora Papers, 11 april 2022.
[18] "How Western Firms Quietly Enabled Russian Oligarchs", The New York Times, 9 maart 2022.
[19] Christensen, R.C., 'Transnational Infrastructural Power of Professional Service Firms', *SocArXiv,* 9 september 2022.

de lidstaten regelgeving, inclusief afkoelperiodes, te ontwikkelen voor het verschijnsel “revolving doors” in verband met medewerkers van belastingdiensten, alsook afdoende handhavingsmechanismen;

29. is bezorgd over het recente vertrek van de voormalige belastingdirecteur van de OESO naar de particuliere sector; verzoekt de lidstaten en de Commissie druk uit te oefenen op de OESO om toe te zien op handhaving van haar eigen aanbeveling (van 2010) inzake beginselen voor transparantie en integriteit bij lobbying, en duidelijke afkoelingsperioden en een streng beleid inzake draaideurconstructies in te voeren; verzoekt de lidstaten deze normen ook toe te passen op internationale organisaties waar zij zelf lid van zijn, om belangenconflicten en draaideurconstructies te voorkomen;

30. verzoekt de Commissie en de lidstaten de mogelijke belangenconflicten die ontstaan wanneer juridische adviesdienstverstrekkers, belastingadviseurs en auditors zowel bedrijven als overheden als klanten hebben, verder te onderzoeken en zo nodig aan te pakken; roept de Commissie nogmaals op te overwegen voorstellen te presenteren voor maatregelen om accountantsorganisaties duidelijk te onderscheiden van verleners van financiële of belastingdiensten, alsook alle adviesdiensten, als een manier om belangenconflicten aan te pakken;

31. wijst in het bijzonder op het bestaande verbod voor auditors om adviesdiensten, inclusief op het gebied van belastingen[20], te verlenen aan overheidsinstanties; is ingenomen met de onlangs aangekondigde opsplitsing van de activiteiten van een van de grote vier accountantskantoren in afzonderlijke audit- en adviesafdelingen, waaruit blijkt dat een dergelijke opsplitsing haalbaar is[21];

32. wijst in het bijzonder op het verslag van de Rekenkamer waarin wordt geconcludeerd dat het gebruik van externe consultants door de Commissie “het potentiële risico van een te grote afhankelijkheid, concurrentievoordelen, een concentratie van leveranciers en mogelijke belangenconflicten” met zich meebrengt en dat “de Commissie deze risico’s niet voldoende monitort, beheert en beperkt op instellingsniveau”[22]; verzoekt de Commissie uitvoering te geven aan alle aanbevelingen van de Rekenkamer; verzoekt de Commissie bij de gunning van opdrachten aan particuliere ondernemingen goed te bekijken of er mogelijkerwijs sprake is van belangenverstrengeling en ervoor te zorgen dat adviezen uit meerdere bronnen worden ingewonnen; onderstreept dat het belangrijk is dat overheden intern over middelen en kennis beschikken om hun taken uit te voeren;

33. wijst op de beperkingen van zelfregulering van de sector niet-financiële intermediairs; juicht het toe dat de Commissie werkt aan een nieuw wetgevingsvoorstel houdende regelgeving voor tussenpersonen, in concreto in de vorm van een handeling “Securing the Activity Framework of Enablers”, teneinde de rol van enablers bij het faciliteren van

[20] Artikel 5 van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie (PB L 158 van 27.5.2014, blz. 77).

[21] https://www.theguardian.com/business/2022/sep/08/ernst-young-splits-into-separate-audit-and-advisory-businesses.

[22] Speciaal verslag nr. 17/2022 van de Europese Rekenkamer getiteld “Externe consultants bij de Europese Commissie”.

belastingontduiking en agressieve fiscale planning aan banden te leggen; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat het kader voorziet in sterke handhaving ten aanzien van intermediairs die regelingen opzetten en toepassen die belastingontduiking en agressieve belastingplanning mogelijk maken en het verbergen van vermogen en activa vergemakkelijken en in de hand werken; dringt er in dit verband bij de Commissie op aan de informatie-uitwisseling tussen de belastingdiensten van de lidstaten en de samenwerking op mondiaal vlak te blijven verbeteren; kijkt uit naar het voorstel van de Commissie, dat gericht en evenredig moet zijn;

34. wijst op het voorstel inzake administratieve samenwerking (DAC8) van de Commissie, dat de automatische uitwisseling van voorafgaande grensoverschrijdende rulings in DAC6 uitbreidt tot personen met een omvangrijk vermogen; benadrukt het belang van een oprechte en billijke samenwerking tussen de nationale belastingautoriteiten, teneinde ervoor te zorgen dat het systeem voor de uitwisseling van informatie faalveilig is;

35. is verheugd over het feit dat met de richtlijn betreffende administratieve samenwerking (DAC6) reeds een verplichte openbaarmaking van bepaalde grensoverschrijdende belastingregelingen is opgelegd; merkt op dat meer dan een volledig verslagjaar is afgerond; verzoekt de Commissie de grondigheid en reikwijdte van de verslaglegging te analyseren en mogelijke tekortkomingen vast te stellen; verzoekt de Commissie het Europees Parlement op de hoogte te houden van haar bevindingen;

36. benadrukt dat slechts een selecte groep baat heeft bij belastingontduiking; neemt akte van de opmerking van de OESO dat geen enkel land veilig is voor grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS), en dat de grotere afhankelijkheid van ontwikkelingslanden van vennootschapsbelasting betekent dat zij onevenredig zwaar te lijden hebben onder BEPS[23], wat de binnenlandse ongelijkheid aanwakkert;

Schadelijke praktijken bij "non-corporate" belastingregelingen

37. neemt er nota van dat, zoals uit de Pandora Papers blijkt, regelingen om de bezittingen van rijke individuen via offshorebedrijfsdiensten voor autoriteiten te verbergen inmiddels een zeer geavanceerd karakter hebben; wijst erop dat uit onthullingen is gebleken dat vermogende personen weinig tot geen belastingen betalen door hun fiscale woonplaats te veranderen en hun vermogen in het buitenland onder te brengen,

38. wijst op de gevolgen van nieuwe technologieën (bijvoorbeeld cryptoactiva), die voor nieuwe uitdagingen zorgen op het gebied van belastingontwijking en witwassen, en waarvoor mogelijkerwijs nieuwe, passende en gerichte wetgeving nodig is;

39. benadrukt dat grondslaguitholling mogelijk wordt gemaakt doordat er geen bronbelasting wordt geheven op grensoverschrijdende uitgaande dividenden, royalty's en rente, en dat het ontbreekt aan gemeenschappelijke regels en procedures om een doeltreffende belastingheffing op dergelijke intra-EU-stromen te waarborgen; verwijst naar recent onderzoek waaruit blijkt dat er tussen de lidstaten grote verschillen zijn wat

[23] "BEPS Project Explanatory Statement", blz. 4, https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264263437-en.pdf?expires=1677755281&id=id&accname=ocid194994&checksum=811ACCCE3426A6CAC2528C8DD73B0628.

betreft de toepassing van de bronbelastingen, met tarieven die variëren van 0 % tot 35 %; wijst erop dat de in bilaterale belastingverdragen vastgelegde bronbelastingtarieven vaak lager liggen dan de gewone tarieven; verzoekt de Commissie en de lidstaten te werken aan een gecoördineerd kader voor bronbelastingen op grond waarvan alle dividenden, rente en royalty's ten minste één keer worden belast tegen een effectief belastingtarief;

40. wijst erop dat het CumEx-schandaal en het CumCum-schandaal, die beide betrekking hadden op dividendstripping, tot de grootste schandalen met betrekking tot belastingfraude in de geschiedenis van de EU behoren, en dat de EU-lidstaten hierdoor 140 miljard EUR aan belastinginkomsten zijn misgelopen; benadrukt dat belastingfraude, dubbele belastingheffing en dubbele niet-belastingheffing voorkomen zouden kunnen worden als er een geharmoniseerd EU-bronbelastingstelsel bestond; wijst nogmaals op de noodzaak van een gemeenschappelijk bronbelastingstelsel;

41. ziet daarnaast dat landen, waaronder lidstaten van de EU, wettelijke kaders vaststellen die tot doel hebben rijke individuen, buitenlandse gepensioneerden en hoogopgeleide werknemers over te halen zich op hun grondgebied te vestigen of er te investeren, door hen ruimhartige belastingvoordelen en -vrijstellingen aan te bieden die niet gelden voor eigen onderdanen, alsook "gouden visa" en mogelijkheden om het staatsburgerschap te kopen; geeft aan dat dit soort regelingen mogelijkerwijs ook gebruikt zijn door Russische oligarchen aan wie in een later stadium gerichte sancties zijn opgelegd;

42. wijst er nogmaals met bezorgdheid op dat regelingen in het kader waarvan een burgerschaps- of verblijfsstatus wordt toegekend op basis van een financiële investering, ook wel "gouden paspoorten" genoemd, vanuit ethisch, juridisch en economisch oogpunt afkeurenswaardig zijn en diverse ernstige veiligheidsrisico's voor de burgers van de Unie met zich meebrengen, onder meer in verband met witwaspraktijken en corruptie;

43. verzoekt de Commissie met klem gedetailleerde informatie te verstrekken over de vooruitgang die door de lidstaten is geboekt met betrekking tot de intrekking of terugtrekking van het staatsburgerschap of de verblijfsvergunningen van Russische en Belarussische personen die hun status via investeringen hebben verkregen;

44. is met name bezorgd over de stijging, in een korte tijdspanne, van 14 miljard USD aan grensoverschrijdende deposito's die aangehouden worden in landen die burgerschaps-/verblijfsregelingen voor investeerders aanbieden, waaruit kan worden afgeleid dat deze regelingen benut worden als regelgevingsarbitrage met als doel de verplichting tot het uitwisselen van inlichtingen zoals neergelegd in DAC6, te omzeilen[24];

45. stelt vast dat overheden in het algemeen twee instrumenten gebruiken om belastingbetalers aan te trekken en als zij moeten concurreren om een mobiele belastinggrondslag op het gebied van inkomens- en vermogensbelasting: verlaging van de belastingtarieven voor de hoogste belastingschijf en belastingvoordelen voor

[24] Casi, E., Mardan, M. and Muddasani R. R., "So close and yet so far: the ability of mandatory disclosure rules to crack down on offshore tax evasion", UNU-WIDER Working Paper 2022/116, Helsinki, https://www.wider.unu.edu/publication/so-close-and-yet-so-far-ability-mandatory-disclosure-rules-crack-down-offshore-tax.

buitenlanders met een hoog inkomen en een omvangrijk vermogen;

46. stelt vast dat de lidstaten van de EU over steeds meer belastingregelingen beschikken om buitenlandse "digitale nomaden", en personen of gepensioneerden met een omvangrijk vermogen aan te trekken; merkt op dat sommige belastingstelsels zeer gevoelig zijn voor misbruik, waardoor de belastinggrondslagen van andere landen worden uitgehold; geeft aan dat, zoals blijkt uit onderzoek van de EU-waarnemingspost voor belastingheffing[25], veel lidstaten over specifieke belastingregelingen beschikken die tot doel hebben in het buitenland verdiend geld of opgebouwd vermogen aan te trekken, en dat deze regelingen volgens de onderzoekers allemaal in meer of mindere mate schadelijk zijn;

47. merkt op dat de EU-waarnemingspost aangeeft dat dit soort voorkeursregelingen tot een verlies aan inkomsten van meer dan 4,5 miljard EUR per jaar voor de EU in zijn totaliteit leiden; betreurt dat sommige lidstaten een einde maken aan hun "gouden visa"-regelingen, maar tegelijkertijd speciale belastingregelingen voor in het buitenland verdiend geld of opgebouwd vermogen in het leven roepen;

48. vindt het zorgwekkend dat er aanzienlijke ruimte voor schadelijke mededinging op dit vlak is en dat het in grotere sociaal-economische ongelijkheid zou kunnen resulteren, aangezien mobiliteit om fiscale redenen veel voorkomt onder belastingplichtigen met een hoog inkomen en/of een groot vermogen[26], en niet-mobiele personen met een inkomen hierdoor uiteindelijk proportioneel hogere belastingen betalen dan hun mobiele tegenhangers;

49. verzoekt de Commissie, onverminderd haar uit de Verdragen voortvloeiende bevoegdheden, in kaart te brengen wat de gevolgen voor de interne markt en de belastinginkomsten van de lidstaten zijn van deze belastingregelingen (en van alle schadelijke belastingpraktijken die de mededinging verstoren in de EU op andere gebieden dan de vennootschapsbelasting);

50. wijst op de mogelijke gevolgen van telewerken voor de toewijzing van rechten op het vlak van de inkomstenbelasting en de fiscale woonplaats in de EU; verzoekt de Commissie in dit verband de nodige wetgevingsmaatregelen te nemen om voor rechtszekerheid en billijke belastingen te zorgen voor grensarbeiders en zelfstandigen in de EU; merkt op dat de inkomstenbelasting voor de meeste EU-lidstaten de grootste bron van belastinginkomsten is;

51. verzoekt de Commissie en de lidstaten het voortouw te nemen in de OESO, en met name in het inclusief kader van de OESO/G20, om een gelijk speelveld tot stand te brengen voor de belastingheffing over kapitaalwinsten, en schadelijke belastingpraktijken die bedoeld zijn om in het buitenland verdiend inkomen respectievelijk opgebouwd vermogen respectievelijk verworven activa aan te trekken, te

---

[25] Godar, S., Flamant, E. and Richard, G., "New Forms of Tax Competition in the European Union", november 2021, https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/11/EU-Tax-Observatory-Report-3-Tax-Competition-November-2021-3.pdf.

[26] Europees Parlement, Directoraat-generaal Intern Beleid, beleidsondersteunende afdeling Economische Zaken, Wetenschapsbeleid en Levenskwaliteit, "Harmful Practices and Competition in the Area of Personal Income and Wealth Taxation", januari 2022.

beperken;

52. wijst er in het bijzonder op dat, tegen de achtergrond van de interne markt en het vrij verkeer van kapitaal binnen de EU[27], de uiteenlopende tarieven die in de EU gehanteerd worden in verband met de belasting op vermogenswinsten tot vermogensverschuivingen tussen de lidstaten en tot belastingontwijking kunnen leiden; verzoekt de Commissie om na te gaan of het mogelijk is om op Europees niveau een minimumbelasting op vermogenswinsten in te voeren, en de mogelijke economische gevolgen daarvan in kaart te brengen;

53. constateert dat vastgoed op grote schaal wordt misgebruikt voor witwaspraktijken en belastingontduiking, zoals uit de Pandora Papers is gebleken; stelt voorts vast dat de onroerendgoedbelasting in de EU helemaal niet wordt gecoördineerd; neemt met bezorgdheid kennis van de sterke stijging van de vastgoedprijzen in de EU en de financialisering van woningen; is bezorgd over het potentiële verstorende effect van vastgoedbeleggingsfondsen; verzoekt de Commissie het effect te beoordelen van het gebrek aan coördinatie van de onroerendgoedbelasting in de EU, alsook het effect van regelingen inzake lage belastingen, op de financialisering van de woningsector; wijst erop dat nationale digitale kadasters een belangrijke rol spelen bij het intensiveren van de strijd tegen fiscale misdrijven in de hele EU;

Het misbruik van brievenbusfirma's en ondoorzichtige structuren, en de bestrijding van belastingontduiking en -ontwijking in rechtsgebieden die veel genoemd worden in de Pandora Papers

54. geeft aan dat belastingcriminaliteit erkend wordt als basisdelict van witwassen, dat vaak verband houdt met georganiseerde misdaad, corruptie en terrorismefinanciering; benadrukt dat de belangrijkste uitdaging voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering[28] erin bestaat dat de bepalingen van deze richtlijn niet rechtstreeks toepasselijk zijn en dat er sprake is van een versnipperde nationale aanpak; verwelkomt het voorgestelde wetgevingspakket ter bestrijding van het witwassen van geld; benadrukt het belang van meer coördinatie tussen de nationale rechtskaders om mazen in de wetgeving aan te pakken, en van beter toezicht door de oprichting van een Europese antiwitwasautoriteit met voldoende middelen en bevoegdheden;

55. wijst erop dat een aantal jurisdicties, waaronder het Verenigd Koninkrijk, over een controlemechanisme beschikt om niet-verantwoord vermogen op te sporen, bedoeld om winsten afkomstig van criminele activiteiten aan het licht te brengen; benadrukt dat dit mechanisme bestaat uit een rechterlijke beslissing op grond waarvan een persoon ten aanzien waarvan een redelijk vermoeden bestaat dat deze betrokken is bij ernstige

---

[27] "Capital Gains Tax Rates in Europe", https://taxfoundation.org/capital-gains-tax-rates-in-europe-2022/#:~:text=A%20number%20of%20European%20countries,lowest%20rates%2C%20at%2015%20percent.

[28] Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB L 141 van 5.6.2015, blz. 73).

strafbare feiten of connecties heeft met een persoon die betrokken is bij ernstige strafbare feiten, de aard en omvang van zijn rechten ten aanzien van bepaalde vermogensbestanddelen moet verklaren en eveneens moet toelichten hoe hij de eigendom daarvan heeft verkregen, als er redelijke gronden zijn om te vermoeden dat de bekende rechtmatig verkregen inkomsten van deze persoon onvoldoende zijn om genoemde vermogensbestanddelen te verwerven; verzoekt de Commissie om een beoordeling uit te voeren van de effecten en haalbaarheid van een dergelijke maatregel op het niveau van de Unie, teneinde rechtshandhavingsinstanties in staat te stellen de herkomst van onrechtmatig verkregen vermogensbestanddelen beter te onderzoeken en de uit strafbare feiten verkregen opbrengsten terug te vorderen, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel en de rechten van verdachten;

56. wijst op het gebrek aan transparantie van de kant van de Commissie en de lidstaten met betrekking tot de vooruitgang die geboekt wordt bij de bevriezing en inbeslagneming van de activa van aan sancties onderworpen personen; verzoekt de lidstaten en de autoriteiten van de EU met klem zich oprecht in te spannen om illegaal geld terug te vorderen; verzoekt de Commissie een lijst te publiceren van activa die naar aanleiding van de invasie van Oekraïne door Rusland bevroren of in beslag genomen zijn; verwelkomt het voorstel van de Commissie van 2022 inzake de ontneming en confiscatie van vermogensbestanddelen;

57. verzoekt de Commissie ten volle gebruik te maken van de herziene methode voor het identificeren van derde landen met een hoog risico uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/849 en, na haar eigen grondige beoordeling, en, in voorkomend geval, beoordelingen van de Financiële-actiegroep (FATF), niet te aarzelen om rechtsgebieden die niet op de FATF-lijsten staan, op te nemen op de lijst van derde landen met een hoog risico;

58. benadrukt dat het belangrijk is de instrumenten die autoriteiten gebruiken om toegang te krijgen tot informatie over de eigendom van omvangrijke vermogens te verbeteren om op die manier pogingen om gerichte financiële sancties te ontlopen op doeltreffende wijze te dwarsbomen en witwaspraktijken en belastingontduiking en -ontwijking te bestrijden;

59. merkt op dat, hoewel uitvoering wordt gegeven aan Europese en nationale wetgeving inzake transparantie met betrekking tot de uiteindelijk begunstigden, zoals gemeld door niet-gouvernementele organisaties[29], de kwaliteit van de gegevens in sommige openbare registers in de EU verbetering behoeft; verzoekt de lidstaten de nodige middelen beschikbaar te stellen, waaronder personele en technologische middelen, om de gegevens te verwerken en ze ten volle te benutten; verzoekt de Commissie om de lidstaten en de rapporterende entiteiten begeleiding of ondersteuning te bieden om de kwaliteit van de gegevens in de registers te waarborgen;

60. wijst op het belang van transparantie met betrekking tot informatie over uiteindelijk begunstigden in de hele wereld; benadrukt dat transparantie inzake eigendom van en zeggenschap over bedrijven, trusts en andere juridische entiteiten van cruciaal belang is

---

[29] Bijvoorbeeld: https://www.transparency.org/en/news/open-lux-authorities-in-the-dark-over-luxembourg-private-investment-fund-beneficial-owners; https://www.transparency.org/en/news/eu-beneficial-ownership-registers-public-access-data-availability-progress-2021.

om illegale geldstromen in te dammen; merkt op dat in de Pandora Papers voorbeelden zijn opgenomen van personen die de transparantie van de uiteindelijk begunstigden in de lidstaten omzeilen; betreurt evenwel dat het opzetten van het systeem van gekoppelde registers van uiteindelijk begunstigden (Beneficial Ownership Registers Interconnection System) in de EU als gevolg van technische problemen vertraging heeft opgelopen; stelt met bezorgdheid vast dat vertragingen in de lidstaten en het algemene gebrek aan coördinatie van het uitvoeringsproces ertoe leiden dat het systeem van gekoppelde registers nog niet naar behoren functioneert en roept daarom alle actoren op om deze vertragingen op korte termijn aan te pakken; benadrukt dat toegang tot adequate, nauwkeurige en actuele informatie over uiteindelijk begunstigden en controles van rechtspersonen een waardevolle instrumenten zijn in de strijd tegen belastingontduiking en -ontwijking;

61. is ingenomen met de herziening van aanbeveling 24 door de Financiële-actiegroep (Financial Action Task Force, FATF), op grond waarvan landen verplicht zijn misbruik van rechtspersonen voor witwassen of de financiering van terrorisme te voorkomen; wijst erop dat landen voortaan moeten verlangen dat informatie over uiteindelijk begunstigden wordt bijgehouden door een overheidsinstantie of -orgaan die/dat als register van uiteindelijke begunstigden fungeert, of moeten voorzien in een alternatief, efficiënt mechanisme;

62. wijst erop dat er op het gebied van de aanpak van het gebruik van anonieme bedrijven alleen maar vooruitgang kan worden geboekt als informatie over uiteindelijke begunstigden in alle jurisdicties gemakkelijk toegankelijk en tijdig beschikbaar is en als de autoriteiten gebruik kunnen maken van die informatie en gegevens kunnen verifiëren voor onderzoeksdoeleinden;

63. is voorts ingenomen met het feit dat de Financiële-actiegroep momenteel werkt aan herziening van aanbeveling 25 betreffende transparantie en informatie over uiteindelijk begunstigden (BOI) van juridische constructies; is in dit verband van mening dat, overeenkomstig hetgeen reeds in het EU-recht is bepaald, uit deze aanbeveling moet voortvloeien dat trusts of soortgelijke juridische constructies geregistreerd moeten worden en dat de toegang tot BOI over trusts ten minste even omvattend moet zijn als vastgelegd in het geldende EU-recht;

64. neemt nota van de uitspraak van het HvJ-EU in gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20 van 22 november 2022 betreffende toegang tot BOI door het brede publiek als bedoeld in de vijfde antiwitwasrichtlijn van de EU, waarvan het Hof heeft verklaard dat deze ongeldig is, behalve in het geval van personen die kunnen aantonen dat zij een legitiem belang bij toegang tot de informatie hebben; verzoekt de lidstaten die financiële-inlichtingeneenheden (FIU's), bevoegde autoriteiten en meldingsplichtige entiteiten niet langer toegang geven tot informatie over uiteindelijk begunstigden, dit besluit naar aanleiding van de bovenvermelde uitspraak weer in te trekken;

65. wijst nogmaals op zijn constatering dat, zoals ook blijkt uit de Pandora Papers, sommige Amerikaanse staten, zoals South Dakota, Alaska, Wyoming, Delaware en Nevada, plaatsen zijn waar veel bedrijven en vermogende personen hun toevlucht zoeken om vermogen te verhullen en gebruik te maken van juridische constructies waarbij zij anoniem kunnen blijven; betreurt dat het in deze staten sinds de onthullingen nog altijd

ontbreekt aan de politieke wil om hier iets aan te doen en dat er dus op dit gebied geen zichtbare vooruitgang wordt geboekt;

66. verwelkomt de aanneming van de eerste definitieve regel inzake het melden van de uiteindelijk begunstigden in het kader van de Amerikaanse Corporate Transparency Act; betreurt het gebrek aan politieke wil in de VS om informatie uit te wisselen over de financiële rekeningen van staatsburgers van andere landen dan de VS; verzoekt de VS nogmaals zich op zo kort mogelijke termijn aan te sluiten bij de gezamenlijke rapportagestandaard van de OESO, en verzoekt de Commissie en de lidstaten in het kader van de OESO nieuwe onderhandelingen met de VS aan te gaan om binnen een overeengekomen en versterkt CRS-kader tot volledige wederkerigheid te komen;

67. herinnert eraan dat in het kader van de EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied wordt beoordeeld of een jurisdictie van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden wat betreft de gemeenschappelijke rapportagestandaard (CRS) ten minste de rating "largely compliant" (grotendeels conform) heeft verkregen; verzoekt de Raad om een hernieuwde beoordeling van de VS in het kader van de EU-lijst, met bijzondere aandacht voor de criteria in verband met fiscale transparantie;

68. verzoekt het Amerikaanse Congres het wetsvoorstel inzake Establishing New Authorities for Businesses Laundering and Enabling Risks to Security (de Enablers-wet), op grond waarvan niet-financiële dienstverleners/intermediairs verplicht zijn om met betrekking tot hun klanten zorgvuldigheidsvereisten in acht te nemen, overeenkomstig de normen van de Financiële actiegroep (FATF), aan te nemen;

69. merkt op dat lege vennootschappen gebruikt kunnen worden voor agressieve fiscale planning of belastingontduiking; verwelkomt het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van de Raad tot vaststelling van regels ter voorkoming van misbruik van lege entiteiten voor belastingdoeleinden en tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU[30]; verzoekt de Raad dit voorstel snel goed te keuren, rekening houdend met het advies van het Parlement; wijst erop dat de vaststelling van nieuwe transparantienormen inzake het gebruik van lege entiteiten ertoe zal bijdragen dat misbruik van dergelijke entiteiten eenvoudiger door de belastingautoriteiten kan worden opgespoord; verzoekt de Commissie en de lidstaten om zich in te zetten voor mondiale regelgeving houdende criteria inzake minimale inhoud voor ondernemingen, als instrument ter voorkoming van belastingontwijking;

70. stelt met bezorgdheid vast dat de meest recente resultaten van de collegiale toetsing door het Global Forum van de wettelijke tenuitvoerlegging van de standaard voor de automatische uitwisseling van financiële rekeninggegevens (CRS) en, voor het eerst, de resultaten van de eerste evaluaties van de doeltreffendheid van de praktische tenuitvoerlegging van CRS erop wijzen dat het door meerdere lidstaten ontwikkelde kader moet worden verbeterd om het volledig aan te laten sluiten op de voorschriften[31];

[30] COM(2021)0565.

[31] De lidstaten waarvan het wettelijk kader de algemene beoordeling “In place, but needs improvement” heeft gekregen, zijn België, Kroatië, Estland, Hongarije, Letland en Polen. Wat de doeltreffendheid in de praktijk betreft, kreeg Kroatië de beoordeling “Niet-conform”. De landen die wat de doeltreffendheid in de praktijk betreft de beoordeling “Gedeeltelijk conform” kregen, zijn Estland, Malta en Roemenië. https://www.oecd-

verzoekt de Commissie bij haar monitoring van de toepassing van de DAC-richtlijnen in de lidstaten rekening te houden met de resultaten van de collegiale toetsing;

71. neemt kennis van het akkoord van de Raad over de uitbreiding van het toepassingsgebied van de Gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen; wijst er met name op dat bij deze herziening van de Gedragscode het concept “belastingkenmerken van algemene strekking” is ingevoerd, waarmee belastingkenmerken worden bedoeld die, als zij een mogelijkheid tot dubbele niet-heffing creëren of kunnen leiden tot het dubbele/meervoudige gebruik van belastingvoordelen, als schadelijk moeten worden beschouwd, overeenkomstig het verzoek van het Parlement; verzoekt de Groep gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen ten volle gebruik te maken van haar herziene mandaat;

72. is verheugd dat de wetgeving en belastingpraktijken in sommige ontwikkelingslanden dankzij de EU-lijst van rechtsgebieden die niet-coöperatief zijn op belastinggebied verbeterd konden worden door middel van technische samenwerking en politiek overleg om vastgestelde belastingproblemen aan te pakken;

73. betreurt evenwel de onwil van de Raad om in te stemmen met het toekomstige transparantiecriterium met betrekking tot uiteindelijk begunstigden, omdat het ontbreken van transparantie met betrekking tot uiteindelijk begunstigden het gemeenschappelijk kenmerk was van alle regelingen die in de Panama Papers werden onthuld en er in belangrijke mate voor heeft gezorgd dat dergelijke regelingen konden blijven bestaan en zo succesvol waren;

74. verzoekt de Raad eens te meer het mandaat van de Groep gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen uit te breiden tot preferentiële regelingen voor personen- en vermogensbelasting, en regelingen voor personen- en vermogensbelasting die schadelijk worden beschouwd;

75. herinnert daarnaast aan de resoluties van het Parlement over de hervorming van de EU-lijst van belastingparadijzen en over de hervorming van het EU-beleid inzake schadelijke belastingpraktijken (met inbegrip van de hervorming van de Groep gedragscode); verzoekt de Raad de gesprekken over een brede hervorming van de Gedragscode te hervatten en uitvoering te geven aan de aanbevelingen van het Parlement, en met name iets te doen aan het feit dat meerdere lidstaten alomvattendere zwarte lijsten hebben dan de EU als zodanig, hetgeen erop duidt dat op EU-niveau robuustere criteria zouden kunnen worden toegepast;

76. verzoekt de Raad met name om jurisdicties van derde landen automatisch op de lijst op te nemen als is voldaan aan het criterium dat zij een vennootschapsbelastingtarief van 0 % hanteren of geen belasting op bedrijfswinsten of personen heffen; stelt met bezorgdheid vast dat derde landen niet-conforme belastingregelingen kunnen intrekken om ze vervolgens te vervangen door nieuwe, voor de EU potentieel schadelijke regelingen;

---

ilibrary.org/taxation/peer-review-of-the-automatic-exchange-of-financial-account-information-2022_36e7cded-en.

77. betreurt dat het bij de opstelling van de "EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied" ontbreekt aan democratische verantwoordingsplicht; geeft aan dat de indruk bestaat dat de Raad zich bij het verplaatsen van landen van de “grijze lijst” naar de “zwarte lijst (en andersom) soms laat leiden door diplomatieke of politieke overwegingen in plaats van door objectieve beoordelingen; benadrukt dat dit ten koste gaat van de geloofwaardigheid, de voorspelbaarheid en het nut van de lijsten; vindt dat het Parlement moet worden geraadpleegd bij het opstellen van de lijst en dat de screeningcriteria grondig moeten worden herzien;

78. wijst erop dat uit de Pandora Papers nogmaals is gebleken dat de EU-lijst van jurisdicties die niet coöperatief zijn op belastinggebied doeltreffender moet worden en moet dienen als instrument dat de EU-entiteiten en -autoriteiten kan helpen om enerzijds risicovolle entiteiten te identificeren en voorzorgsmaatregelen te nemen en anderzijds landen actief aan te moedigen hervormingen door te voeren en in dat kader samen te werken, om ervoor te zorgen dat de internationale belastingnormen geëerbiedigd worden;

79. benadrukt dat de EU in voorkomend geval onverwijld de lijst moet bijwerken en beschermingsmaatregelen moet toepassen, en dat ze structureler en transparanter moet samenwerken met en advies inwinnen bij ontwikkelingslanden die geen goede belastingpraktijken hebben, voordat ze eventuele dwangmaatregelen neemt, met name om ervoor te zorgen dat de overheden van die landen eerst de kans krijgen om kennis op te doen en hun capaciteit uit te breiden;

80. verwelkomt de overeenkomst van de OESO/G20 van oktober 2021 over de hervorming van de internationale regels inzake vennootschapsbelasting; wijst erop dat de tweede pijler van de overeenkomst, zodra deze ten uitvoer is gelegd, een wereldwijd minimaal effectief vennootschapsbelastingtarief van 15 % zal invoeren voor ondernemingen met een jaaromzet van meer dan 750 miljoen EUR, hetgeen het gebruik van belastingparadijzen wereldwijd moet helpen verminderen; benadrukt dat gewaarborgd moet worden dat het effectieve belastingtarief van 15 %, zoals overeengekomen in het Inclusief Kader van de OESO/G20, binnen de EU wordt toegepast;

81. herinnert eraan dat in de op handen zijnde regeling voor een wereldwijde minimumvennootschapsbelasting een vast minimumtarief voor vennootschapsbelasting zal worden vastgesteld, waarmee ontwijking van vennootschapsbelasting wordt bestreden; is ingenomen met de geboekte vooruitgang en moedigt ertoe aan op dezelfde weg verder te gaan; dringt erop aan de uit de regeling voortvloeiende begrotingscapaciteit te gebruiken om veerkrachtigere, duurzamere en gelijkere samenlevingen op te bouwen; dringt aan op internationale samenwerking op het gebied van de minimumvennootschapsbelasting en op de vaststelling van betere transparantiemaatregelen met als doel belastingontduikers gemakkelijker te kunnen vervolgen; benadrukt dat multinationals belastingen moeten betalen in de landen waar ze hun economische activiteiten uitvoeren en waarde creëren; is van oordeel dat de heffingsbevoegdheden eerlijk tussen landen verdeeld moeten worden, met als doel de ongelijkheid tussen landen te verkleinen; roept de lidstaten op om de daad bij het woord te voegen en hun schouders onder dit wereldwijde project te zetten;

82. wijst erop dat meerdere lidstaten nog altijd over regelingen inzake belastingvoordelen

voor vennootschappen beschikken, waardoor andere lidstaten mogelijkerwijs miljarden aan belastinginkomsten mislopen; pleit voor meer transparantie inzake preferentiële belastingstelsels en voor meer onderlinge solidariteit op belastinggebied tussen de EU-lidstaten; merkt daarnaast op dat er in sommige lidstaten nog steeds sprake is van een disproportionele in- en uitstroom van buitenlandse directe investeringen en passieve inkomsten, en dat het hierbij - in ieder geval ten dele - gaat om “spookinvesteringen”, zoals onderzoekers van het IMF hebben vastgesteld[32], die mogelijkerwijs bedoeld zijn om belastingen te ontwijken en geld wit te wassen;

83. verzoekt de Commissie door te gaan met het monitoren van lidstaten die agressieve belastingplanning faciliteren, hierover verslag uit te brengen aan het Europees Parlement, en landspecifieke aanbevelingen te doen om agressieve belastingplanning te bestrijden en druk uit te oefenen op deze lidstaten om hervormingen door te voeren;

84. dringt erop aan dat de Commissie met het oog op toekomstige wetshervormingen van het belastingbeleid die nodig zijn om de in de Pandora Papers aangekaarte problemen effectief aan te pakken, alle mogelijkheden onderzoekt die worden geboden in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie om de besluitvorming efficiënter te maken;

85. benadrukt dat hoewel internationale samenwerking cruciaal is om een eind te maken aan belastingontwijking, en essentieel om tot billijke en doeltreffende nationale belastingstelsels te komen, de lidstaten unilaterale maatregelen moeten kunnen nemen om hun belastinggrondslag te beschermen binnen de grenzen van hun belastingsoevereiniteit en het EU-recht, zoals - in het bijzonder - met betrekking tot de niet-aftrekbaarheid of beperkte aftrekbaarheid van kosten (rentebetalingen, uitkeringen van royalty’s en betalingen voor diensten), maatregelen inzake bronbelasting, beperking van de vrijstelling voor deelnemingen of speciale documentatievereisten;

°

° °

86. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad, de Commissie, het Amerikaanse Congres, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, en en de Financiële-actiegroep.

[32] “The Rise of Phantom Investments”, https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2019/09/the-rise-of-phantom-FDI-in-tax-havens-damgaard.

TOELICHTING

De Pandora Papers, een grootschalig datalek, werden op 3 oktober 2021 door het Internationaal Consortium van onderzoeksjournalisten gepubliceerd, en documenteerden wie de uiteindelijk begunstigden zijn van in rechtsgebieden met geheimhoudingsplicht gevestigde vennootschapsrechtelijke entiteiten. Bij de natuurlijke personen die in de Pandora Papers worden ontmaskerd, gaat het om rijke individuen, zoals criminelen, oligarchen en beroemdheden, alsook om 35 huidige en voormalige wereldleiders, en meer dan 330 politici en overheidsfunctionarissen in 91 landen en gebiedsdelen, waaronder lidstaten van de EU. In de Pandora Papers wordt verder onthuld dat de agressieve fiscaleplanningspraktijken in kwestie vaak worden gefaciliteerd door tussenpersonen, zoals advocatenkantoren, belastingadviseurs en vermogensbeheerders.

Hoewel de Pandora Papers het meest recente belastinglek zijn, is het zeker niet het enige. Eerdere lekken, zoals de Panama Papers in 2016 en de Swiss Leaks in 2015, doen vermoeden dat de bovenste 0,01 % van de meest vermogende individuen ongeveer 50 % van de in belastingparadijzen ondergebrachte vermogens bezit, terwijl de bovenste 0,01 % ongeveer 25 % van zijn belastingverplichting ontduikt door activa en inkomsten uit beleggingen in het buitenland te verstoppen[33]. Deze cijfers betekenen dat belastingontduiking zowel een kwestie van ongelijkheid is, als het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat en ons economisch en democratisch systeem ondermijnt.

Lekken zoals OpenLux in 2019 en de Pandora Papers hebben daarnaast ook aan het licht gebracht hoe rijke individuen met behulp van tussenpersonen en brievenbusfirma's activa aan het zicht onttrekken, en duidelijk gemaakt dat het belangrijk is bloot te leggen wie de uiteindelijk begunstigden van dergelijke firma's zijn.

Rapporteur wil de uitdagingen die de Pandora Papers en andere vergelijkbare lekken zichtbaar hebben gemaakt, aanpakken middels een beoordeling van verschillende beleidsterreinen.

Rapporteur is van mening dat:

- de Pandora Papers en andere lekken de rol van internationale onderzoeksjournalisten en klokkenluiders bij het blootleggen van belastingontwijking en -ontduiking, corruptie, georganiseerde misdaad en witwaspraktijken hebben onderstreept. De klokkenluiders in kwestie moeten toereikend worden beschermd, en niet alleen in het geval van interne of externe meldingen, maar ook wanneer zij zich publiekelijk uitspreken, teneinde te bewerkstelligen dat zij illegale praktijken daadwerkelijk aan durven kaarten. Daarnaast moet de Europese klokkenluidersrichtlijn van 2019 zo snel mogelijk volledig ten uitvoer worden gelegd.

- De Pandora Papers, en andere "papers", bevatten informatie over politiek geëxponeerde personen (PEP's) in verband met belastingontduiking- of ontwijking. Om het vertrouwen van burgers in ons democratisch systeem te vergroten, alsook voor hogere normen inzake integriteit, eerlijkheid en verantwoordelijkheid onder overheidsdienaren te zorgen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat zij over maatregelen en systemen beschikken die overheidsdienaren ertoe verplichten hun

[33] Zucman 2013 ; Alstadsætter, Johannesen & Zucman 2019.

externe activiteiten, activa e.d. op te geven, overeenkomstig de aanbeveling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie.

- De lidstaten van de EU moeten overwegen afkoelperiodes te introduceren voor medewerkers van belastingdiensten, voor het aanpakken van het verschijnsel “revolving doors” tussen wetgevers, autoriteiten, multinationals en mondiale ondernemingen voor professionele dienstverlening op het gebied van belastingadviezen.

- Toegang tot accurate en actuele informatie over uiteindelijk begunstigden is een onmisbaar instrument voor het bestrijden van witwaspraktijken, en belastingontduiking- en ontwijking. Er bestaan inmiddels openbare registers die de uiteindelijk begunstigden van in lidstaten gevestigde vennootschapsrechtelijke entiteiten documenteren. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat relevante informatie openbaar beschikbaar is en dat de registers op korte termijn onderling verbonden worden.

- In reactie op het feit dat sommige landen steeds vaker ruimhartige (en niet voor hun eigen onderdanen geldende) belastingvoordelen en -vrijstellingen aanbieden aan buitenlanders, en in de wetenschap dat mobiliteit om fiscale redenen veel voorkomt onder belastingplichtigen met een hoog inkomen en/of een groot vermogen, moeten de regeringen van de lidstaten van de EU in het kader van de werkzaamheden van de Groep gedragscode iets doen aan preferentiële regelingen voor personen- of vermogensbelasting, of regelingen voor personen- en vermogensbelasting. De lidstaten moeten ook vermogensbelastingen invoeren voor bepaalde activaportefeuilles boven bepaalde drempels. Dit soort initiatieven moeten op EU-niveau worden gecoördineerd, teneinde verstoring van de interne markt te voorkomen en ervoor te zorgen dat de regelingen die rijke individuen met de belastingautoriteiten van een lidstaat overeenkomen, met alle lidstaten worden gedeeld.

12.12.2022

ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

aan de Commissie economische en monetaire zaken

inzake geleerde lessen van de Pandora Papers en andere onthullingen
(2022/2080(INI))

Rapporteur voor advies: Udo Bullmann

SUGGESTIES

De Commissie ontwikkelingssamenwerking verzoekt de bevoegde Commissie economische en monetaire zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

A. overwegende dat de ondertekenaars van de actieagenda van Addis Abeba van de derde internationale conferentie over ontwikkelingsfinanciering zich ertoe verbonden hebben de efficiëntie van hun belastingheffing door middel van modernere progressieve belastingstelsels en doeltreffendere belastinginning te verbeteren en de internationale samenwerking op het gebied van belastingen te verdiepen;

B. overwegende dat de mondiale belastingconcurrentie ertoe geleid heeft dat de belastingdruk naar de arbeiders en de lage-inkomenhuishoudens is verschoven, het lastiger heeft gemaakt voor ontwikkelingslanden om meer binnenlandse inkomsten te genereren en in arme landen tot schadelijke besparingen in de openbare voorzieningen heeft genoopt;

C. overwegende dat de vennootschapsbelasting in ontwikkelingslanden een belangrijker aandeel aan de belastinginkomsten en het bbp levert dan in rijke landen; overwegende dat de verliezen als gevolg van ontwijking van vennootschapsbelasting naar schatting 6 % tot 13 % van de totale belastinginkomsten in ontwikkelingslanden bedragen, tegenover 2 % tot 3 % in de lidstaten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)[1];

D. overwegende dat de automatische uitwisseling van inlichtingen een doeltreffende manier is om belastingontduiking en andere illegale geldstromen aan te pakken;

E. overwegende dat er in het inclusief kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20 in oktober 2021 een tweepijleroplossing is overeengekomen om de problemen op het gebied van belastingen aan te pakken die voortvloeien uit de digitalisering van de economie; overwegende dat enkele

[1] Rapport van de Conferentie van de Verenigde Naties inzake handel en ontwikkeling (UNCTAD) getiteld "Tackling Illicit Financial Flows for Sustainable Development in Africa", 2020, blz. 12, https://unctad.org/system/files/official-document/aldcafrica2020_en.pdf

ontwikkelingslanden (bijv. Kenia en Nigeria) niettemin hun bezorgdheid over deze wereldwijde overeenkomst inzake vennootschapsbelastingen hebben uitgedrukt, of zelfs hun steun eraan hebben onthouden;

F. overwegende dat de waarde van de illegale geldstromen in Afrika volgens het “Tax Transparency in Africa 2022: Africa Initiative Progress Report[2]” naar schatting 50 tot 80 miljard USD (48 tot 77 miljard EUR) per jaar bedraagt.

G. overwegende dat de Afrikagroep van de Verenigde Naties heeft gepleit voor een VN-verdrag inzake belastingen als belangrijk middel om illegale geldstromen aan te pakken; overwegende dat het panel op hoog niveau inzake internationale financiële verantwoording, transparantie en integriteit voor het verwezenlijken van de Agenda 2030 (FACTI-panel) in februari 2021 eveneens een voorstel voor een VN-belastingverdrag in zijn eindverslag heeft opgenomen als belangrijke aanbeveling;

1. benadrukt dat de documenten die bekendstaan als de Pandora Papers en die werden vrijgegeven door het Internationaal Consortium van Onderzoeksjournalisten, duidelijke gevallen van grootschalige belastingontduiking en witwassen aan het licht hebben gebracht, met name via brievenbusmaatschappijen en trusts; benadrukt dat illegale geldstromen op wereldschaal moeten worden aangepakt; vraagt de EU dringend om politiek wilskrachtig en vastberaden op te treden tegen belastingontwijking en -ontduiking, in overeenstemming met het beginsel van beleidssamenhang in de ontwikkelingssamenwerking zoals vastgelegd in artikel 208 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

2. hekelt het bestaan van schimmige financiële offshore-structuren in tal van rechtsgebieden over de hele wereld, die mensen die reeds machtig en rijk zijn in staat stellen zich ten koste van de belastingbetaler onwettig te verrijken doordat ze belastingontwijking mogelijk maken, en die gebruikt kunnen worden voor illegale activiteiten zoals belastingontduiking en witwassen en tot financiële instabiliteit kunnen leiden; betreurt dat er ondanks een decennium aan belastingschandalen en wetgevingshervormingen in de EU wereldwijd onvoldoende vooruitgang is geboekt om geheimhouding van vermogen door bedrijven en offshore belastingontduiking en -ontwijking aan banden te leggen, zoals de Pandora Papers hebben aangetoond; benadrukt dat het gebrek aan transparantie, onder meer doordat internationaal te weinig inlichtingen worden uitgewisseld, een belangrijke onderliggende oorzaak is van belastinggerelateerde illegale geldstromen;

3. benadrukt dat de activiteiten die de Pandora Papers aan het licht hebben gebracht, bijzonder zware gevolgen hebben voor de budgettaire ruimte en overheidsuitgaven van ontwikkelingslanden, en de rechtsstaat en het vertrouwen in het wereldwijde financiële stelsel ondermijnen doordat ze de kosten van het levensonderhoud in ontwikkelingslanden over de hele wereld doen stijgen; benadrukt dat er moet worden samengewerkt via mondiale internationale fora; herinnert eraan dat belastingontduiking ertoe leidt dat de belastingdruk van grotere naar kleinere en middelgrote bedrijven verschuift en via de inkomstenbelasting en de belasting op de toegevoegde waarde ook

[2] Dit rapport werd gepubliceerd door de Commissie van de Afrikaanse Unie, het Afrikaanse Forum voor belastingbeheer en het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden.

op de consumptie weegt, wat bijzonder problematisch is voor de minst ontwikkelde landen, waar middelgrote, kleine en micro-ondernemingen en informele handelaars goed zijn voor het gros van de economische activiteit, en die zijn gevoeliger voor aanzienlijk lagere inkomsten en onzekerheid;

4. wijst erop dat er in verband met de goedkeuring van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN een brede consensus heerst dat de investeringen drastisch moeten worden opgeschroefd om duurzame groei te stimuleren; wijst op de internationale toezegging om het aantal illegale geldstromen tegen 2030 aanzienlijk te verminderen, zoals beschreven in de actieagenda van Addis Abeba en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling; betreurt het besluit van de Raad van 5 oktober 2021 om Anguilla en de Seychellen van de EU-lijst van rechtsgebieden te halen die niet-coöperatief zijn op belastinggebied, aangezien dat gevolgen heeft voor het streven van de EU naar een wereldwijd transparant belastingstelsel; verzoekt de Raad bijgevolg om zijn besluit te herzien; benadrukt dat slechts een selecte groep baat heeft bij de belastingontduikingsindustrie; neemt akte van de opmerking van de OESO dat geen enkel land veilig is voor grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS), en dat de grotere afhankelijkheid van ontwikkelingslanden van vennootschapsbelasting betekent dat zij onevenredig zwaar te lijden hebben onder BEPS, wat de binnenlandse ongelijkheid aanwakkert; herinnert aan zijn resolutie van 21 oktober 2021 getiteld "Pandora Papers: gevolgen voor de inspanningen ter bestrijding van witwaspraktijken, belastingontwijking en belastingontduiking"; herhaalt in dat verband zijn oproep om de EU-lijst van rechtsgebieden die niet-coöperatief zijn op belastinggebied, op EU-niveau te herzien en regelmatig bij te werken;

5. is verheugd dat de wetgeving en belastingpraktijken in sommige ontwikkelingslanden dankzij de EU-lijst van rechtsgebieden die niet-coöperatief zijn op belastinggebied verbeterd konden worden door middel van technische samenwerking en politiek overleg om vastgestelde belastingproblemen aan te pakken; merkt echter op dat er op de EU-lijst van rechtsgebieden die op belastinggebied niet-coöperatief zijn, geen Europese belastingparadijzen staan, en dat ook veel belastingparadijzen buiten Europa ontbreken; merkt op dat de geloofwaardigheid van de lijst door dit gebrek aan samenhangend beleid wordt aangetast;

6. merkt op dat het gebruik van bestaande officiële ontwikkelingsfondsen om particuliere investeringen te subsidiëren ten koste kan gaan van de doeltreffendheid ervan als het gaat om de uitvoering van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen; merkt tevens op dat het aantal particuliere investeringen in ontwikkelingslanden niet zo snel lijkt toe te nemen als zou moeten;

7. benadrukt dat de EU in voorkomend geval onverwijld de lijst moet bijwerken en beschermingsmaatregelen moet toepassen, en dat ze structureler en transparanter moet samenwerken met en advies inwinnen bij ontwikkelingslanden die geen goede belastingpraktijken hebben, voordat ze eventuele dwangmaatregelen neemt, met name om ervoor te zorgen dat de overheden van die landen eerst de kans krijgen om kennis op te doen en hun capaciteit uit te breiden;

8. is van mening dat belastingontwijking door multinationals en enkele van de rijkste en machtigste mensen ter wereld, waaronder huidige en voormalige presidenten, eerste

ministers en staatshoofden, alsook het bestaan van belastingparadijzen die geen of extreem lage effectieve belastingtarieven bieden, zeer nadelig zijn voor de eerlijke belastinginning in landen in het Mondiale Zuiden; is tevens van mening dat belastingontwijking de begrotingscapaciteit van deze landen zware schade kan toebrengen, met inbegrip van hun vermogen om in solide structuren voor belastinginning te investeren, en dat het de zoveelste manier is om middelen uit het Mondiale Zuiden te ontvreemden; benadrukt dat het verbergen van geld rechtstreekse gevolgen voor het leven van de mensen heeft, bijvoorbeeld wat toegang tot onderwijs, gezondheid en huisvesting betreft; attendeert erop dat belastingontduiking tot enorme financiële verliezen voor ontwikkelingslanden leidt en dat het een van de belangrijkste oorzaken is van de toenemende schuldenlast waar een groot deel van hen mee kampt; benadrukt dat de Pandora Papers een inkijk geven in het bereik van de sancties tegen een aantal Russische topfiguren als reactie op de Russische invasie van Oekraïne; merkt op dat deze invasie ook verwoestende gevolgen had voor ontwikkelingslanden; merkt op dat uit de Pandora Papers is gebleken dat de Russische elite de sancties weet te omzeilen en veroordeelt dit, en pleit voor doeltreffende maatregelen om dit verschijnsel tegen te gaan;

9. wijst erop dat ook politieke leiders uit ontwikkelingslanden die sterk afhankelijk zijn van EU-hulp, in de Pandora Papers opduiken;

10. benadrukt de structurele gevolgen van belastingontwijking door zowel multinationals als individuen voor de begrotingscapaciteit, de groeiprognoses op middellange tot lange termijn en de vooruitzichten in verband met maatschappelijke ontwikkeling van ontwikkelingslanden; wijst op de toename van ongelijkheid en armoede die wordt veroorzaakt door het gebrek aan overheidsfondsen als gevolg van belastingontwijking; herinnert eraan dat de strijd tegen grensoverschrijdende belastingontduiking van essentieel belang is om de belastinggrondslag uit te breiden, de belastingopbrengsten te verhogen en belastingstelsels integer en billijk te houden; benadrukt de huidige behoefte aan wereldwijde samenwerking om vermoedelijke gevallen van belastingontduiking en witwaspraktijken te onderzoeken; wijst op de behoefte aan gerichte en doeltreffende sanctiemechanismen die verenigbaar zijn met de Agenda 2030 van de VN, en de behoefte aan sancties tegen de entiteiten die profiteren van belastingontduiking en winstverschuiving naar rechtsgebieden die op de EU-lijst staan van rechtsgebieden die niet-coöperatief zijn op belastinggebied, in overeenstemming met de beginselen van een samenhangend ontwikkelingsbeleid; vestigt de aandacht op de verschillende reeds bestaande internationale initiatieven om met het oog op de naleving van de belastingwetgeving automatisch inlichtingen uit te wisselen, op de gezamenlijke rapportagestandaard van de OESO voor de automatische rapportage van informatie over offshore financiële rekeningen van niet-ingezetenen in het rechtsgebied waar zij resideren, en op de werkzaamheden van het netwerk van de Joint International Taskforce on Shared Intelligence and Collaboration van de OESO, waar momenteel 19 EU-lidstaten aan participeren;

11. herinnert eraan dat het Europees Parlement meermaals heeft benadrukt dat de manier waarop de EU-lijst van rechtsgebieden die niet-coöperatief zijn op belastinggebied wordt opgesteld, moet worden aangepast om de transparantie van de lijst, de gehanteerde criteria en de doeltreffendheid van de bijbehorende beschermingsmaatregelen te verbeteren.

12. herhaalt zijn oproep om de Gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen te hervormen, aangezien deze als gevolg van de toenemende digitalisering en mondialisering sterk verouderd is; pleit ervoor om de Gedragscode te vervangen door een kader ter bestrijding van agressieve belastingregelingen en lage tarieven, met onder meer striktere criteria om te bepalen wat een belastingparadijs is, en waarin ook zeer mobiele welgestelde individuen worden opgenomen;

13. herinnert eraan dat in de op handen zijnde regeling voor een wereldwijde minimumvennootschapsbelasting een vast minimumtarief voor vennootschapsbelasting zal worden vastgesteld, waarmee ontwijking van vennootschapsbelasting wordt bestreden; is ingenomen met de geboekte vooruitgang en moedigt ertoe aan op dezelfde weg verder te gaan; dringt erop aan de uit de regeling voortvloeiende begrotingscapaciteit te gebruiken om veerkrachtigere, duurzamere en gelijkere samenlevingen op te bouwen; dringt erop aan de internationale samenwerking op het gebied van de minimumvennootschapsbelasting te gebruiken om betere transparantiemaatregelen in te voeren met als doel belastingontduikers gemakkelijker te kunnen vervolgen; benadrukt dat multinationals belastingen moeten betalen in de landen waar ze hun economische activiteiten uitvoeren en waarde creëren; herinnert eraan dat de heffingsbevoegdheden eerlijk tussen landen verdeeld moeten worden, met als doel de ongelijkheid tussen landen te verkleinen; roept de lidstaten op om de daad bij het woord te voegen en hun schouders onder dit wereldwijde project te zetten;

14. benadrukt dat belastingtransparantie en informatie-uitwisseling van cruciaal belang zijn om illegale geldstromen in te dijken en meer binnenlandse middelen te mobiliseren, met name om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en de Agenda 2063 van de Afrikaanse Unie te verwezenlijken, zeker in de huidige context van toenemende schulden, de impact van de COVID-19-pandemie en de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor Afrikaanse economieën;

15. beklemtoont dat particuliere en bedrijfswinsten en particulier vermogen op een volledig andere manier belast moeten worden om de budgettaire ruimte te vergroten en zo duurzame investeringen te financieren en ontwikkelingsgeld te mobiliseren, wat meer dan ooit nodig is, gezien de steeds hevigere gevolgen van de klimaatverandering en de aanhoudende naweeën van de COVID-19-pandemie, met name in het Mondiale Zuiden;

16. dringt aan op volledige internationale transparantie over de werkelijke eigenaren van brievenbusmaatschappijen en vastgoed; is van oordeel dat de internationale uitwisseling van inlichtingen moet worden uitgebreid zodat belastingontwijkers efficiënt geïdentificeerd kunnen worden en roept op meer inspanningen te leveren om financiële geheimhouding aan banden te leggen, onder meer via internationale overeenkomsten inzake de automatische uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden en meer steun voor capaciteitsopbouw voor belastingdiensten en belastingonderzoeken in ontwikkelingslanden; herinnert eraan dat transparantie inzake eigendom van en zeggenschap over bedrijven, trusts en andere juridische entiteiten van cruciaal belang is om illegale geldstromen in te dammen; roept de lidstaten op om Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering volledig uit te voeren;

17. herinnert aan de in oktober 2021 in het inclusief kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20 overeengekomen tweepijleroplossing om de problemen op het gebied van belastingen aan te pakken die voortvloeien uit de digitalisering van de economie; herinnert er tevens aan dat ontwikkelingslanden, alsook het Afrikaans Forum voor belastingadministratie, kritiek hebben geuit op deze oplossing, omdat die hun belangen volledig negeert en de specifieke achterpoortjes die de heffingsbevoegdheden van Afrikaanse landen beperken, onvoldoende sluit;

18. verzoekt de EU om ontwikkelingslanden te steunen in de strijd tegen illegale geldstromen en belastingontduiking door bedrijven uit de EU en multinationals, en om te garanderen dat belastingen daar worden betaald waar de reële economische waarde en winsten worden gecreëerd, en zodoende een einde te maken aan grondslaguitholling en winstverschuiving;

19. benadrukt dat de Afrikagroep van de Verenigde Naties in 2019 voor een VN-verdrag inzake belastingen heeft gepleit om illegale geldstromen te kunnen aanpakken; is van mening dat een wereldwijd intergouvernementeel orgaan onder toezicht van de VN dat als taak heeft alle aspecten in verband met illegale geldstromen aan te pakken, kan helpen om alle ontwikkelingslanden bij het besluitvormingsproces over belastingkwesties te betrekken en een doeltreffend middel kan zijn in de strijd tegen belastingontduiking, valse facturering, winstverschuiving en alle vormen van illegale commerciële en fiscale activiteiten op mondiaal niveau;

20. benadrukt dat internationale samenwerking van essentieel belang is voor billijke en doeltreffende binnenlandse belastingstelsels;

21. roept de EU op om haar steun te verlenen aan een VN-kaderverdrag inzake belastingen en zo de internationale samenwerking en governance op het gebied van belastingen en handelsgerelateerde illegale geldstromen te verdiepen; benadrukt dat de besluitvorming daaromtrent transparant en inclusief moet zijn, zodat alle landen op gelijke voet kunnen onderhandelen.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	30.11.2022
Uitslag eindstemming	+: 20 –: 0 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Barry Andrews, Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Janina Ochojska, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Alessandra Basso, Marlene Mortler, Caroline Roose
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Virginie Joron, Joachim Kuhs, Aušra Maldeikienė

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

20	+
ID	Alessandra Basso, Virginie Joron
PPE	Hildegard Bentele, Aušra Maldeikienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Eleni Stavrou, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Charles Goerens
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Michèle Rivasi, Caroline Roose

0	-

2	0
ID	Joachim Kuhs
NI	Antoni Comín i Oliveres

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding

12.1.2023

ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN

aan de Commissie economische en monetaire zaken

inzake de geleerde lessen van de Pandora Papers en andere onthullingen
(2022/2080(INI))

Rapporteur voor advies: Damien Carême

SUGGESTIES

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken verzoekt de bevoegde Commissie economische en monetaire zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. geeft aan dat belastingcriminaliteit erkend wordt als basisdelict van witwassen, dat vaak verband houdt met georganiseerde misdaad, corruptie en terrorismefinanciering;

2. wijst erop dat onderzoeksjournalisten een belangrijke rol spelen bij het aan het licht brengen van fiscale misdrijven, corruptie en georganiseerde misdaad; benadrukt dat onafhankelijke journalisten en mediawerkers kwetsbaar blijven voor bedreigingen en aanvallen als er niet voorzien wordt in een krachtig Europees wetgevingskader om hen te beschermen; wijst erop dat het aantal bedreigingen en aanvallen van journalisten in de EU de afgelopen jaren is toegenomen, en dat dit in de ernstigste gevallen heeft geleid tot moord op journalisten en mediawerkers; is ingenomen met Aanbeveling (EU) 2021/1534 van de Commissie van 16 september 2021 over het waarborgen van de bescherming, de veiligheid en de weerbaarheid van journalisten en andere mediaprofessionals in de Europese Unie[1]; wijst er echter op dat deze aanbeveling slechts een eerste aanzet mag zijn, en dringt erop aan dat er op korte termijn stappen worden gezet om bindende maatregelen vast te stellen om de bescherming van journalisten en mediawerkers in de hele EU te waarborgen;

3. wijst erop dat journalisten en klokkenluiders een zeer belangrijke rol spelen bij het aan het licht brengen van gevallen van belastingontwijking en -ontduiking, corruptie, georganiseerde misdaad en witwassen; betreurt dat journalisten vanwege hun onthullingen zijn vermoord, waaronder Peter R. de Vries, Daphne Caruana Galizia en Ján Kuciak; wijst erop dat zonder de moed van klokkenluiders en de inspanningen van journalisten gevallen van belastingontduiking, corruptie en witwassen onontdekt zouden kunnen blijven; benadrukt dat klokkenluiders en de werkzaamheden van journalisten die verslag doen van zaken omtrent klokkenluiders beter beschermd moeten worden,

[1] PB L 331 van 20.9.2021, blz. 8.

onder meer tegen spyware-aanvallen;

4. wijst erop dat Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden[2] meer dan drie jaar geleden werd vastgesteld en dat hierin is vastgelegd dat de lidstaten de bepalingen ervan uiterlijk op 17 december 2021 in nationaal recht omgezet moeten hebben, maar dat de omzetting in zestien lidstaten vertraging heeft opgelopen en in Hongarije zelfs nog niet is begonnen; roept de desbetreffende lidstaten op om deze richtlijn onverwijld uit te voeren; verzoekt de Commissie gebruik te maken van alle haar ter beschikking staande instrumenten om de niet-omzetting van deze richtlijn door de lidstaten aan te pakken;

5. is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een richtlijn tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures[3], ook wel bekend als de anti-SLAPP-richtlijn; wijst erop dat strategische rechtszaken tegen publieke participatie (strategic lawsuits against public participation, SLAPP's) een enorme financiële en psychologische belasting voor het werk van journalisten en mediawerkers vormen en daardoor een afschrikkend effect hebben en tot zelfcensuur leiden; is van mening dat een krachtige anti-SLAPP-richtlijn van de EU duidelijke bepalingen moet bevatten inzake mechanismen voor vroegtijdige seponering van ongegronde vorderingen alsook doeltreffende sancties tegen personen die SLAPP's aanhangig maken, met inbegrip van financiële sancties; benadrukt dat een kader ter bestrijding van SLAPP's niet doeltreffend kan zijn zonder gecoördineerde aanvullende maatregelen op nationaal niveau; dringt er bij de lidstaten op aan om anti-SLAPP-wetgeving vast te stellen om rechtszaken tegen publieke participatie in eigen land aan te pakken;

6. wijst erop dat onderzoeksjournalisten en mediawerkers vaak onder zeer grote financiële druk staan en dat het voor hen vaak buitengewoon moeilijk is om financiële middelen te vergaren voor onderzoek naar fiscale misdrijven, corruptie of georganiseerde misdaad; verzoekt de Commissie om na te denken over aanvullende manieren om ervoor te zorgen dat de mediasector meer financiële middelen ter beschikking krijgt, en in dat kader de oprichting van een specifiek permanent fonds voor onderzoeksjournalistiek te overwegen;

7. is ingenomen met het feit dat onderzoeksjournalisten een complex systeem van belastingparadijzen, en brievenbusmaatschappijen en offshore-rekeningen met belangrijke publieke personen als uiteindelijke begunstigden aan het licht hebben gebracht; benadrukt in dit specifieke opzicht de belangrijke rol die journalisten hebben gespeeld bij het aan het licht brengen van de schimmige financiële transacties van vooraanstaande verkozen overheidsfunctionarissen; herinnert eraan dat uit de onthullingen in het kader van de Pandora Papers, Paradise Papers, Panama Papers, Suisse Secrets en OpenLux is gebleken dat hooggeplaatste politiek prominente personen (politically exposed persons, PEP's), waaronder voormalige premiers en regeringsvertegenwoordigers van diverse Europese landen, zich schuldig hebben

---

[2] Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

[3] Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde of onrechtmatige gerechtelijke procedures ("strategische rechtszaken tegen publieke participatie") (COM(2022)0177).

gemaakt aan het wegsluizen van activa; herinnert eraan dat ministers en wetgevers de absolute plicht hebben de wet volledig na te leven en te allen tijde in overeenstemming met de geest van de wet te handelen; wijst erop dat, als zij dit niet doen, het vertrouwen van de burgers in de regering – het fundament van de staat – wordt ondermijnd, en dringt erop aan dat PEP's verslag uitbrengen over al hun huidige en voormalige financiële belangen en activa, en dat er strenge sancties worden opgelegd indien zij dit nalaten;

8. benadrukt dat het verhullen van uiteindelijke begunstigden middels ketens van brievenbusmaatschappijen niet alleen kan worden gebruikt om belastingwetgeving te omzeilen, maar ook om de tracering, bevriezing en inbeslagname van de opbrengsten van misdrijven en de bijbehorende hulpmiddelen te bemoeilijken, alsook om zich aan beperkende maatregelen van de EU te onttrekken; verzoekt de Commissie het misbruik van brievenbusmaatschappijen aan te pakken door middel van strenge regelgeving en passende wetgeving, met name wanneer deze maatschappijen voor andere doeleinden dan belastingontduiking en -ontwijking worden gebruikt;

9. dringt aan op intensievere samenwerking en coördinatie tussen de autoriteiten die belast zijn met de bestrijding van belastingontduiking, witwassen, de financiering van terrorisme en zware georganiseerde criminaliteit op zowel nationaal als Europees niveau; dringt er bij de lidstaten en de autoriteiten van de EU op aan om zich er op daadkrachtige wijze voor in te zetten dat op illegale, onrechtmatige of ongeoorloofde wijze verkregen financiële middelen worden teruggevorderd; betreurt dat de door belastingautoriteiten verkregen informatie in het kader van Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen[4] niet kan worden gebruikt voor strafrechtelijke onderzoeken en vervolgingsdoeleinden;

10. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat het bestaande kader inzake de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (AML/CFT) op doeltreffende wijze wordt uitgevoerd, en de samenwerking tussen de lidstaten en de EU-instellingen en -agentschappen op dit gebied te intensiveren; wijst erop dat de toekomstige Autoriteit voor de bestrijding van witwassen (Anti-Money Laundering Authority, AMLA) als nieuw EU-orgaan een belangrijke rol zal gaan spelen op het gebied van de voorkoming van witwassen en de financiering van terrorisme in de EU, doordat zij zal bijdragen tot verscherpt toezicht en betere samenwerking tussen nationale financiële-inlichtingeneenheden (FIE's) en toezichthoudende autoriteiten van de lidstaten; dringt erop aan dat in het AML-kader van de EU de wisselwerking tussen het bestuursrecht en het strafrecht wordt verduidelijkt;

11. benadrukt dat de belangrijkste uitdaging voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering[5] erin bestaat dat de bepalingen van deze richtlijn niet rechtstreeks toepasselijk zijn en dat er sprake is van een versnipperde nationale aanpak; benadrukt daarnaast de bevindingen van de Europese Rekenkamer (ERK) in haar Speciaal verslag 13/2021, waarin zij stelt dat de EU-inspanningen ter bestrijding van witwassen in de bankensector gefragmenteerd zijn en de uitvoering

[4] PB L 64 van 11.3.2011, blz. 1.
[5] PB L 141 van 5.6.2015, blz. 73.

ervan ontoereikend is; wijst erop dat een dergelijke fragmentatie de integriteit van het financiële stelsel van de Unie ernstig in gevaar kan brengen en kan leiden tot ernstige kwetsbaarheden op de eengemaakte markt; is ingenomen met de voorstellen van de Commissie voor een nieuw Europees rechtskader voor de bestrijding van witwassen, bedoeld om de gewenste uniforme toepassing te bereiken en om verschillen en inconsistenties tussen de lidstaten wat betreft de toepassing ervan weg te nemen; verbindt zich ertoe de tekortkomingen in de voorstellen van de Commissie aan te pakken door middel van standpunten van het Parlement;

12. dringt aan op een duidelijkere en uitgebreidere definitie van PEP's en op een passende vorm van verscherpt toezicht;

13. beveelt aan dat de EU ervoor zorgt dat advocaten worden beschouwd als meldingsplichtige entiteiten en onderworpen zijn aan de meldingsplicht in het kader van AML/CFT wanneer zij deelnemen aan financiële of zakelijke transacties, onder meer door het verstrekken van belastingadvies of advies over burgerschaps- en verblijfsregelingen voor investeerders (citizenship by investment, CBI / resident by investment, RBI), wanneer het risico bestaat dat misbruik wordt gemaakt van de door die rechtsbeoefenaars verleende diensten voor het witwassen van de opbrengsten van criminele activiteiten of het financieren van terrorisme; is van mening dat het wettelijk verschoningsrecht niet van toepassing mag zijn wanneer juridisch advies van advocaten, met inbegrip van belastingadvies, bewust wordt verstrekt of door de cliënt wordt gebruikt voor witwassen, de daarmee verband houdende basisdelicten of de financiering van terrorisme;

14. betreurt dat de Raad van ministers van Financiën van de EU twee dagen na publicatie van de Pandora Papers de Seychellen heeft geschrapt van de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties; dringt bij de Raad aan op een omvattende herziening van de EU-lijst van jurisdicties die niet-coöperatief zijn op belastinggebied, in die zin dat daarin systematisch landen worden opgenomen die ten onrechte lage belastingtarieven hanteren voor ondernemingen en vermogende particulieren, waarmee zij eraan bijdragen dat die ondernemingen en particulieren in hun eigen land de belasting ontduiken, en waarmee zij het risico op witwassen vergroten; dringt er bij de Commissie op aan ook de Europese landen nauwlettend te monitoren en een inbreukprocedure in te leiden wanneer blijkt dat een lidstaat niet voldoet aan de criteria voor plaatsing op de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties;

15. wijst erop dat uit de Pandora Papers is gebleken dat trusts in de Verenigde Staten een zeer veel gebruikt instrument zijn voor financiële geheimhouding en wijst erop dat Noord-Amerikaanse staten zoals South Dakota, Florida, Delaware, Texas en Nevada, ervoor zorgen dat het land tot de grootste spelers in de offshorewereld behoort; dringt erop aan dat deze staten als belastingparadijzen worden aangemerkt; dringt er bij de Raad op aan het standpunt van de Verenigde Staten met betrekking tot de EU-lijst opnieuw te beoordelen met name wat betreft de criteria voor fiscale transparantie;

16. betreurt dat de Verenigde Staten wat betreft het bieden van financiële geheimhouding aan ondernemingen en particulieren wereldwijd vooroplopen; dringt er bij het Ministerie van Financiën van de VS op aan de regelgevingsprocedure voort te zetten en af te ronden, zodat de nieuwe wet zo spoedig mogelijk volledig ten uitvoer kan worden

gelegd;

17. verwelkomt de aanneming van de eerste definitieve regel inzake het melden van de uiteindelijk begunstigden in het kader van de Amerikaanse Corporate Transparency Act; is ingenomen met de oproep van president Biden voor een campagne om financiële corruptie aan het licht te brengen en te bestraffen; moedigt de Verenigde Staten aan door te gaan met de uitvoering van de "Strategy on Countering Corruption" (strategie voor corruptiebestrijding), met name de inspanningen om ongeoorloofde financiering te beteugelen door middel van samenwerking met internationale partners;

18. is ingenomen met de herziening van aanbeveling 24 door de Financiële-actiegroep (Financial Action Task Force, FATF), op grond waarvan landen verplicht zijn misbruik van rechtspersonen voor witwassen of de financiering van terrorisme te voorkomen; wijst erop dat landen voortaan moeten verlangen dat informatie over uiteindelijke begunstigden wordt bijgehouden door overheidsinstanties of -organen die als een register van uiteindelijke begunstigden fungeren, of moeten voorzien in een alternatief mechanisme dat net zo doeltreffend is;

19. betreurt het ten zeerste dat voor de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties geen robuust criterium in verband met feitelijke eigendom geldt; verzoekt de Raad Economische en Financiële Zaken een robuust criterium inzake feitelijke eigendom vast te stellen;

20. wijst erop dat transparantie met betrekking tot uiteindelijke begunstigden van groot belang is om de strijd tegen fiscale misdrijven, witwassen en de financiering van terrorisme op te voeren; benadrukt dat toegang tot informatie over uiteindelijke begunstigden vaak wordt gerechtvaardigd door legitiem openbaar belang; verzoekt de autoriteiten van de lidstaten ervoor te zorgen dat onderzoeksjournalisten en actoren uit het maatschappelijk middenveld die betrokken zijn bij de inspanningen op het gebied van AML en CFT naar behoren toegang hebben tot deze informatie en deze ook kunnen verifiëren; wijst erop dat er op het gebied van de aanpak van het gebruik van anonieme bedrijven voor fiscale misdrijven, witwassen of andere criminele doeleinden alleen maar vooruitgang kan worden geboekt als informatie over uiteindelijke begunstigden tijdig toegankelijk is in alle jurisdicties en als de autoriteiten gebruik kunnen maken van die informatie en gegevens kunnen verifiëren voor onderzoeksdoeleinden; verzoekt de Commissie voorstellen in te dienen om ervoor te zorgen dat de registers van uiteindelijke begunstigden toegankelijk zijn voor natuurlijke en rechtspersonen met een legitiem openbaar belang, met inachtneming van de regels inzake gegevensbescherming en het recht op privacy;

21. wijst erop dat digitale kadasters een belangrijke rol spelen bij het intensiveren van de strijd tegen fiscale misdrijven in de hele EU; verzoekt de Commissie de autoriteiten van de lidstaten actief te ondersteunen bij de voltooiing van de invoering van onderling verbonden gedigitaliseerde nationale grond- en onroerendgoedregisters via één toegangspunt, zoals centrale registers of centrale elektronische systemen voor gegevensontsluiting, en deze interoperabel te maken; verzoekt de relevante autoriteiten van de lidstaten de nationale kadastrale plannen af te ronden en betrouwbare gegevens in deze registers in te voeren; vertrouwt erop dat het met behulp van dergelijke registers en systemen mogelijk wordt om alle natuurlijke of rechtspersonen die in hun gebied

grond en gebouwen bezitten of de zeggenschap daarover hebben tijdig te identificeren en dat hiermee de transparantie op het gebied van eigendom van grond en onroerend goed zal worden vergroot;

22. stelt voorts tevreden vast dat de FATF werkt aan de herziening van aanbeveling 25 betreffende transparantie en informatie over uiteindelijke begunstigden van juridische constructies;

23. stelt met bezorgdheid vast dat lidstaten die registers van uiteindelijke begunstigden hebben ingevoerd dat op zeer uiteenlopende wijze hebben gedaan, en dat er bijvoorbeeld verschillen zijn wat betreft de voorwaarden voor toegang tot die registers, de zoekfuncties en de mechanismen voor de verificatie van gegevens, als die er al zijn; benadrukt dat dit heeft geleid tot technische problemen die het opzetten van het systeem van gekoppelde registers van uiteindelijke begunstigden (Beneficial Ownership Registers Interconnection System, Boris) hebben vertraagd;

24. herinnert de Commissie en de lidstaten eraan dat het belangrijk is informatie over uiteindelijke begunstigden toegankelijk te maken voor FIE’s, rechtshandhavingsinstanties, belastingdiensten en meldingsplichtige entiteiten; stelt met bezorgdheid vast dat vertragingen in de lidstaten en het algemene gebrek aan coördinatie van het uitvoeringsproces ertoe leiden dat het systeem van gekoppelde registers nog niet naar behoren functioneert en roept daarom alle actoren op om deze vertragingen op korte termijn aan te pakken;

25. dringt erop aan belastingparadijzen automatisch op te nemen op de EU-lijst van derde landen met een hoog risico op witwassen; beveelt aan dat staten en jurisdicties die strategische tekortkomingen vertonen in hun regeling voor de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme en proliferatie, waar oligarchen, miljonairs en bedrijven hun financiële middelen verbergen, in dergelijke lijsten worden opgenomen; is ingenomen met de vaststelling door de Commissie van een gedelegeerde verordening waarbij de Verenigde Arabische Emiraten, naast andere derde landen, worden toegevoegd aan de EU-lijst van landen met een hoog risico op witwassen; wijst erop dat volgens de methode van de Commissie een land dat door de FATF op een lijst wordt geplaatst, automatisch en zonder verdere onafhankelijke beoordeling, via een gedelegeerde handeling aan de EU-lijst van landen met een hoog risico moet worden toegevoegd; herinnert aan recente onthullingen in de media waaruit blijkt dat de Verenigde Arabische Emiraten witwassen op grote schaal mogelijk hebben gemaakt en dat Russische oligarchen het land actief gebruiken om EU-sancties te omzeilen;

26. herinnert aan zijn resolutie over de herziening van de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties voor belastingdoeleinden[6]; roept de EU en de lidstaten op om bij elke toekomstige herziening van de gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen te reageren op en gevolg te geven aan de in deze resolutie opgenomen verzoeken; wijst erop dat diverse lidstaten uitgebreidere zwarte lijsten hanteren dan de EU en verzoekt de Commissie om landen die niet op de EU-lijst maar wel op een nationale lijst staan opnieuw te beoordelen en om de redenen te vermelden waarom deze

[6] Resolutie van het Europees Parlement van 21 januari 2021 over de herziening van de EU-lijst van belastingparadijzen (PB C 456 van 10.11.2021, blz. 177).

landen niet op de EU-lijst staan;

27. verzoekt de Commissie een lijst te publiceren van activa die door de verschillende lidstaten naar aanleiding van de Russische invasie van Oekraïne bevroren of in beslag genomen zijn en meer informatie te verstrekken over de werkzaamheden van de taskforce "Freeze and Seize"; verzoekt de Commissie gedetailleerde informatie te verstrekken over de vooruitgang die de lidstaten boeken bij het intrekken of herroepen van het staatsburgerschap en de verblijfstitels die op basis van financiële investeringen zijn toegekend, van Russische en Belarussische staatsburgers die onder beperkende maatregelen van de EU vallen;

28. veroordeelt burgerschapsregelingen voor investeerders (CBI-regelingen) die inhouden dat onderdanen van niet-EU-landen het burgerschap van een land kunnen krijgen in ruil voor met name financiële tegenprestaties; wijst erop dat deze praktijk gepaard gaat met veiligheids-, maatschappelijke en witwasrisico's en bovendien inherent onverenigbaar is met het beginsel van loyale samenwerking en dus de kern van de Europese integriteit ondermijnt; verzoekt Malta, het enige land dat een dergelijke regeling nog toepast, hiermee te stoppen; herinnert eraan dat verblijfsregelingen voor investeerders (RBI-regelingen) vergelijkbare risico's met zich mee kunnen brengen en dat er daarom duidelijke regels ter zake moeten worden vastgesteld, met strikte zorgvuldigheidsvereisten en doorlichtingsprocedures voor personen die voor een dergelijke regeling in aanmerking wensen te komen; herhaalt de oproep die het ook in zijn resolutie van 9 maart 2022[7] deed om CBI-regelingen te verbieden en RBI-regelingen te reguleren; verzoekt de Commissie een mogelijk toekomstig verbod op RBI-regelingen te overwegen;

29. verzoekt de Commissie en de EU-agentschappen in het licht van het zorgwekkende verslag van de Europese Rekenkamer[8] en Besluit OI/1/2021/KR van de Europese Ombudsman van 16 mei 2022 betreffende het beleid van de Commissie inzake "draaideur"-overstappen van haar personeelsleden, strengere richtsnoeren vast te stellen voor ambtenaren die na afloop van hun contract of tijdens verlof om redenen van persoonlijke aard een functie buiten de EU-instellingen willen vervullen; verzoekt de EU-instellingen te waarborgen dat de beperkingen die opgelegd worden aan voormalige leidinggevende personeelsleden of personeelsleden die gebruikmaken van de mogelijkheid om verlof op te nemen om redenen van persoonlijke aard, daadwerkelijk worden doorgegeven aan de nieuwe werkgever en dat deze erop toeziet dat deze beperkingen worden geëerbiedigd; verzoekt de Commissie om voormalige leidinggevende personeelsleden geen toestemming te verlenen voor het verrichten van activiteiten in de particuliere sector wanneer uit de interne beoordeling van de Commissie blijkt dat er bedenkingen bestaan ten aanzien van de mogelijkheid om de potentiële risico's die uit de overstap voortvloeien te beperken; verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat niet-aangegeven "draaideurconstructies" in kaart worden gebracht en dat de naleving van de bestaande wetgeving wordt gewaarborgd.

---

[7] Resolutie van het Europees Parlement van 9 maart 2022 met voorstellen aan de Commissie inzake burgerschaps- en verblijfsregelingen voor investeerders (PB C 347 van 9.9.2022, blz. 97).
[8] Jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2021, Europese Rekenkamer, 27 oktober 2022.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	12.1.2023
Uitslag eindstemming	+: 60 –: 0 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patricia Chagnon, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Laura Ferrara, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Loucas Fourlas, Beata Kempa, Ondřej Kovařík, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemec, Sira Rego, Thijs Reuten, Domènec Ruiz Devesa, Loránt Vincze, Petar Vitanov, Tomáš Zdechovský
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Asim Ademov, Gunnar Beck, Isabel Benjumea Benjumea, Marian-Jean Marinescu, René Repasi, Antonio Maria Rinaldi, Mounir Satouri, Jörgen Warborn

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

60	+
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Antonio Maria Rinaldi, Tom Vandendriessche
NI	Laura Ferrara
PPE	Asim Ademov, Isabel Benjumea Benjumea, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Marian-Jean Marinescu, Nadine Morano, Alessandra Mussolini, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Jörgen Warborn, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Ondřej Kovařík, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Yana Toom
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Matjaž Nemec, René Repasi, Thijs Reuten, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos, Birgit Sippel, Petar Vitanov, Elena Yoncheva
The Left	Malin Björk, Clare Daly, Sira Rego
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Tineke Strik

0	-

2	0
ID	Gunnar Beck
NI	Milan Uhrík

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	21.3.2023
Uitslag eindstemming	+: 46 –: 0 0: 7
Bij de eindstemming aanwezige leden	Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, Claude Gruffat, José Gusmão, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtsos, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Ernest Urtasun, Inese Vaidere, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Pascal Canfin, Damien Carême, Fabio Massimo Castaldo, Herbert Dorfmann, Bas Eickhout, Niels Fuglsang, Roman Haider, Margarida Marques, Fulvio Martusciello, Andżelika Anna Możdżanowska, René Repasi, Eleni Stavrou
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Gabriel Mato, Max Orville, Thomas Waitz

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

46	+
ECR	Andżelika Anna Możdżanowska, Denis Nesci
ID	Roman Haider, France Jamet, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Stefan Berger, Herbert Dorfmann, Markus Ferber, Frances Fitzgerald, Danuta Maria Hübner, Aušra Maldeikienė, Fulvio Martusciello, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Pascal Canfin, Engin Eroglu, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtsos, Caroline Nagtegaal, Max Orville, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Niels Fuglsang, Aurore Lalucq, Margarida Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, René Repasi, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Damien Carême, Bas Eickhout, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Ernest Urtasun, Thomas Waitz

0	-

7	0
ECR	Michiel Hoogeveen, Dorien Rookmaker
ID	Gunnar Beck
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Gabriel Mato, Eleni Stavrou

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding